

ΈΚΘΕΣΗ 2021

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

Συντάκτης
Σπυρίδων Δάκογλου
Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Άγιος Παύλος, Ιούλιος, 2021

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία της Βραζιλίας	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας Βραζιλίας	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	2
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	3
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	4
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	5
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	11
1.1.4	Επενδύσεις	13
1.2	Στοιχεία της οικονομίας των πολιτειών της Βραζιλίας	13
1.3	Οικονομικές προβλέψεις 2022.	14
1.4	Οικονομικές σχέσεις Βραζιλίας (Συμμετοχή σε διεθνείς Οργανισμούς και ομάδες χωρών).....	15
1.4.1	Βραζιλία – ΠΟΕ	15
1.4.2	Βραζιλία -G20	16
1.4.3	Βραζιλία – Ευρωπαϊκή Ένωση	16
1.4.4	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις Mercosul - Βραζιλία	17
1.4.5	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	18
1.4.6	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο -Βραζιλία.....	18
1.4.7	BRICS – Βραζιλία.....	19
1.4.8	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD) -Βραζιλία	19
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Βραζιλίας	20
2.1	Διμερές εμπόριο.....	20
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	20
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	25
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	28
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Βραζιλία.....	28
2.2.2	Επενδύσεις της Βραζιλίας στην Ελλάδα.....	29
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Βραζιλίας	30
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2021	30
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	31
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	31
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	32

3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	32
3.4	Εκκρεμή ζητήματα οικονομικής/εμπορικής φύσεως	33
3.4.1	Αίτημα για εξαγωγή νωπών ακτινιδίων (fresh kiwis) στη Βραζιλία.....	33
3.4.2	Εξαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων & μελιού.....	33
3.4.3	Παρακράτηση φόρου 25% από την Βραζιλία κατά την πληρωμή τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στην Ελλάδα.....	33
3.5	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	34
4	Παράρτημα.....	35
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία	35
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις	45

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1:	Βασικά οικονομικά μεγέθη Βραζιλίας	3
Πίνακας 2:	Εξωτερικό εμπόριο Βραζιλίας.....	4
Πίνακας 3:	Εξαγωγές αγαθών Βραζιλίας.....	5
Πίνακας 4:	Εισαγωγές αγαθών Βραζιλίας.....	7
Πίνακας 5:	10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας 2021	9
Πίνακας 6:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας 2021.....	10
Πίνακας 7:	Εισπράξεις Βραζιλίας	11
Πίνακας 8:	Πληρωμές Βραζιλίας	11
Πίνακας 9:	10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας 2021.....	12
Πίνακας 10:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας (2021)	12
Πίνακας 11:	Επενδύσεις από και προς τη Βραζιλία	13
Πίνακας 12:	Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Βραζιλίας	20
Πίνακας 13:	Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία – μεγάλες κατηγορίες	20
Πίνακας 14:	Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία – κυριότερα προϊόντα	21
Πίνακας 15:	Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία – μεγάλες κατηγορίες	23
Πίνακας 16:	Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία – κυριότερα προϊόντα	24
Πίνακας 17:	Ισοζύγιο υπηρεσιών	25
Πίνακας 18:	Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Βραζιλία.....	25
Πίνακας 19:	Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Βραζιλία.....	26
Πίνακας 20:	Πληρωμές της Ελλάδας στη Βραζιλία	27
Πίνακας 21:	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Βραζιλία	228
Πίνακας 22:	Επενδύσεις της Βραζιλία στην Ελλάδα	29
Πίνακας 23:	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	31
Πίνακας 24:	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη Βραζιλία	32

1 Οικονομία της Βραζιλίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας Βραζιλίας

Η Βραζιλία είναι η μεγαλύτερη οικονομία της Λ. Αμερικής και η 13^η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο (2021) όσον αφορά το Ακαθάριστο Εγχωριο Προϊόν. Αποτελεί, επίσης, την 3^η μεγαλύτερη οικονομία της αμερικανικής ηπείρου μετά τις ΗΠΑ και τον Καναδά. Το ΑΕΠ, το 2021 ανήλθε σε 1,61 τρις δολ. ΗΠΑ. Σημειώνεται ότι, το 2019, κατείχε την 10^η θέση μεταξύ των 10 κορυφαίων οικονομιών του κόσμου. Χαρακτηρίζεται ως αναδυόμενη οικονομία με τεράστιους φυσικούς και πλουτοπαραγωγικούς πόρους, με πολυάριθμο νεανικό εργατικό δυναμικό. Αποτελεί μια αγορά 214 εκ. καταναλωτών, διαθέτοντας μια σημαντική και ανερχόμενη μεσαία τάξη. Ο τομέας των υπηρεσιών και η Βιομηχανία αποτελούν άνω του 90% του ΑΕΠ της χώρας ενώ ο αγροτικός τομέας συμβάλει με 6,5% περίπου.

Τη δεκαετία του 1990 έγιναν σημαντικά βήματα για τη σταθεροποίηση της οικονομίας, ελήφθησαν μέτρα για την απελευθέρωση και το άνοιγμα της οικονομίας, ενισχύοντας σημαντικά τα θεμέλια της χώρας σε όρους ανταγωνιστικότητας, παρέχοντας ένα καλύτερο περιβάλλον για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα.

Την δεκαετία 2010-20, η Βραζιλία αξιοποίησε τη μοναδική συγκυρία εισόδου της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (Π.Ο.Ε.), που αύξησε δραματικά τη ζήτηση για τις πρώτες ύλες της, και μαζί, τις τιμές τους στις διεθνείς αγορές. Ο πλούτος που συσσωρεύθηκε, έδωσε τη δυνατότητα για κοινωνικές πολιτικές περιορισμού της φτώχειας, δημιουργώντας έτσι, μια χώρα μεσαίου εισοδήματος, ενώ εγχώρια βιομηχανία και ξένοι επενδυτές, έσπευσαν να καλύψουν την αυξανόμενη και, εν πολλοίς, κρατικά επιδοτούμενη καταναλωτική ζήτηση.

Από τότε μέχρι σήμερα, δεν σημειώθηκαν σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ούτε αντιστοίχως επενδύσεις σε υποδομές και εκπαίδευση και, ως εκ τούτου, η χώρα εμμένοντας σε πολιτικές προστατευτισμού και τόνωσης της εσωτερικής ζήτησης, εγκλωβίστηκε σε έναν κύκλο χαμηλής ανάπτυξης – χαμηλότερης των δυνατοτήτων της – και σταθερού πληθωρισμού. Μεταξύ 2010 και 2020, η οικονομία της Βραζιλίας αναπτύχθηκε κατά μέσο όρο 2,7%. Αυτή η χαμηλή απόδοση, ειδικά το δεύτερο μισό της τελευταίας δεκαετίας, οδήγησε στη υποαπασχόληση των τεράστιων παραγωγικών συντελεστών της.

Την 28η Οκτωβρίου 2018, εξελέγη ως νέος Πρόεδρος της Βραζιλίας ο κ. Jair Bolsonaro με φιλελεύθερη και μεταρρυθμιστική ατζέντα που φάνηκε πως θα συμβάλλει στη βελτίωση της βραζιλιάνικης οικονομίας, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των αγορών, λόγω των προσδοκιών που δημιουργήθηκαν για υιοθέτηση μεγάλων οικονομικών μεταρρυθμίσεων.

Ωστόσο, η Βραζιλία εξακολουθεί να κατατάσσεται μεταξύ των χειρότερων χωρών στον κόσμο όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα: κατέλαβε την 57η θέση μεταξύ 63 οικονομιών που αναλύθηκαν από το Διεθνές Ινστιτούτο Ανάπτυξης Διαχείρισης (IMD) το 2021. Η μελέτη αξιολογεί τις συνθήκες που προσφέρουν οι χώρες ώστε οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε αυτές να είναι επιτυχημένες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, προωθώντας την ανάπτυξη και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού τους. Στην ανάλυση, τα κριτήρια

που αξιολογήθηκαν είναι: οι οικονομικές επιδόσεις, οι υποδομές και η αποτελεσματικότητα των κυβερνήσεων και των εταιρειών τους. Η χώρα κατέλαβε, επίσης, την 80^η θέση μεταξύ 137 χωρών που αναλύθηκαν στον δείκτη ανταγωνιστικότητας στην τελευταία έκθεση (2019) του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (World Economic Forum-Davos).

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η οικονομία της Βραζιλίας, χαρακτηρίζεται, τα τελευταία έτη, από μεγένθυνη του τομέα των υπηρεσιών (τουρισμός, εμπόριο, ναυτιλία κλπ), οι οποίες συμμετέχουν με περίπου 83% στο ΑΕΠ της χώρας. Ο δευτερογενής τομέας (κατασκευές, αυτοκινητοβιομηχανία, βιομηχανία εξόρυξης πρώτων υλών κλπ) αποτελεί το 20,5% του ΑΕΠ και ο πρωτογενής τομέας (Γεωργία-Κτηνοτροφία-Αλιεία) το 6,5%. Ο πρωτογενής τομέας επηρεάζεται αρνητικά από την κλιματική αλλαγή με τις παρατεταμένες ξηρασίες. Η κτηνοτροφία επίσης, αντιμετωπίζει χαμηλή απόδοση όσον αφορά την παραγωγή βόειου κρέατος και γάλακτος καθώς και ορισμένων γεωργικών καλλιεργειών (καλαμπόκι, σόγια).

Στον **πρωτογενή τομέα** ο καφές, το ζαχαροκάλαμο, ο χυμός πορτοκαλιών, η σόγια, τα τροπικά φρούτα αποτελούν τις κύριες καλλιέργειες. Στην κτηνοτροφία ο δυναμικότερος κλάδος είναι η εκτροφή βοειδών. Η Βραζιλία είναι ένας από τους κύριους εξαγωγείς σόγιας, κοτόπουλου και χυμού πορτοκαλιού στον κόσμο. Επίσης αποτελεί ηγέτιδα δύναμη στην παραγωγή ζάχαρης και παραγώγων ζαχαροκάλαμου, κυτταρίνης και τροπικών φρούτων ενώ καταλαμβάνει τη 3^η θέση στον κόσμο στην παραγωγή βόειου κρέατος.

Η **βιομηχανία** στο σύνολό της αντιπροσωπεύει μόνο το 20,5% του ΑΕΠ της Βραζιλίας, αλλά συμβάλλει στο 70,1% των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, το 69,2% των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη και το 33% των ομοσπονδιακών φόρων. Η βιομηχανία, επίσης, συμβάλλει στο 20,4% της επίσημης απασχόλησης.

Οι νότιο-ανατολικές πολιτείες αποτελούν κυρίως, τον βιομηχανικό πυρήνα στη χώρα, λόγω της Μητροπολιτικής Περιφέρειας του Σάο Πάολο που φιλοξενεί τις μεγαλύτερες αυτοκινητοβιομηχανίες και χαλυβουργίες καθώς και αρκετές βιομηχανίες κλωστοϋφαντουργίας και τροφίμων. Στις βορειο-ανατολικές πολιτείες, ο τομέας του πετρελαίου ξεχωρίζει ενώ, στον Βορρά, η Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών του Μανάους είναι σημαντική για τις οικονομικές δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα στη Βραζιλία.

Ο **τριτογενής τομέας** (μεταφορές, τουρισμός, τηλεπικοινωνίες, δημόσιες υπηρεσίες, εμπόριο, εστίαση κλπ) αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος του ΑΕΠ της χώρας και απασχολεί άνω του 75% του εργατικού δυναμικού. Ο τομέας αυτός έχει περιφερειακή συγκέντρωση, στις μεγαλύτερες πολείς της χώρας (Σάο Παόλο, Ρίο ντε Τζανέιρο, Μπραζίλια κ.α). Ο τουρισμός αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα στις βορειο-ανατολικές και νότιο ανατολικές πολιτείες της χώρας. Τέλος, το εμπόριο και η προσφερόμενες υπηρεσίες κυριαρχούν στα μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα των νότιων Πολιτειών (Σαο Πάολο, Ρίο ντε Τζανέιρο, Florianopolis, Curitiba).

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Βραζιλίας

	2017	2018	2019	2020	2021
Ονομαστικό ΑΕΠ (τρεις δολ. ΗΠΑ)	2.053,2	1.868,1	2.020	1.363	1.608
Μεταβολή ΑΕΠ	1%	1,1%	1,1%	-3,9%	4,6%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε δολ.ΗΠΑ)	9.928	9.151	8.876	6.814	7.541
Ανεργία	12,8%	12,3%	11,90%	13,7%	14,1%
Πληθωρισμός	3,4%	3,75%	3,7%	3,2%	8,3%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-7,77%	-6,96%	-5,81%	-13,6%	-4,42%
Πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-1,68%	-1,55%	-0,84%	-9,41%	0,75%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	73,72%	75,27%	74,44%	88,59%	80,27%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	3,34%	4,08%	3,65%	2,61%	2,83%
Συναλλαγματική ισοτιμία	1\$=3,28ρεάλ	1\$=3,87	1\$=4,07	1\$=5,05	1\$=5,70ρεάλ
Βασικό επιτόκιο	7%	6,5%	4,5%	2%	9%
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (δισ δολ.ΗΠΑ)	374	374	385	357	363

Πηγές: Κεντρική Τραπεζα Βραζιλίας (<https://www.bcb.gov.br/estatisticas>), Παγκόσμια Τράπεζα (<https://data.worldbank.org/country/BR>)

Το 2021, αποτέλεσε μια χρονιά θετικών εξελίξεων για την οικονομία της Βραζιλίας. Το **Α.Ε.Π** της χώρας αυξήθηκε κατά **4,6%**, υπερκαλύπτοντας την μείωση κατά -3,9% του ΑΕΠ το 2020. Συνολικά, το 2021 το Α.Ε.Π. της χώρας σε τρέχουσες τιμές άγγιξε **τα 1,608 τρις δολάρια**. Το **Δημόσιο Χρέος** ανήλθε στο **80,27%** του Α.Ε.Π, μειώμενο σημαντικά συγκριτικά με το προηγούμενο έτος που ήταν 88,59%.

Εντούτοις, το ίδιο έτος ο **πληθωρισμός** διαμορφώθηκε στο **8,3%**, δεδομένου ότι οι τιμές κυρίως των τροφίμων & ποτών αυξήθηκαν κατά 14,09% κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Επίσης, η **ανεργία** παρέμεινε υψηλή, το 2021, αγγίζοντας το **14,1%**, λόγω στην υιοθέτηση μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης που ελήφθησαν από την κυβέρνηση της χώρας για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 στις αρχές του 2021.

Το **δημοσιονομικό έλλειμμα** ανήλθε στο **-4,42%** του ΑΕΠ λόγω της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης του Προέδρου J. Bolsonaro, για την αντιμετώπιση της πανδημίας καθώς και τη στήριξη των κατώτερων εισοδηματικών στρωμάτων. Σημειώνεται ότι η Βραζιλία, αν και έχει υιοθετηθεί ένα πλαίσιο θέσπισης μέτρων αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας συνταγματικά κατοχυρωμένων, μέσω του οποίου το ύψος των ετήσιων δαπανών του προϋπολογισμού δεν πρέπει να υπερβαίνει την ετήσια αύξηση του πληθωρισμού, συνυπολογίζοντας και την ετήσια αύξηση του ΑΕΠ (στην πορτογαλική - *teto dos gastos*), στην πράξη συνήθως, η εφαρμογή του

καταστρατηγείται με αποτέλεσμα να παρατηρείται υπέρβαση δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών του COVID-19, υιοθετήθηκε δέσμη οικονομικών μέτρων μέσω κρατικών επιχορηγήσεων, ενίσχυση του συστήματος υγείας, παροχής δανείων, υποστήριξης του εισοδήματος των εργαζομένων, θέσπισης χαμηλότερων φόρων κλπ, οποία αντιστοιχούν στο 10,4% του Α.Ε.Π. (περίπου 135,4 δισ. δολ).

Η Κεντρική Τράπεζα της Βραζιλίας (Banco Central do Brasil) αύξησε το βασικό επιτόκιο δανεισμού από 2%, τον Μάρτιο 2021 σε 9% τον Δεκέμβριο 2021. Η Κεντρική Τράπεζα προσπάθησε να περιορίσει τις πληθωριστικές πιέσεις ανατιμώντας το βραζιλιανό νόμισμα (ρεάλ), το οποίο τους τελευταίους μήνες του 2021, αύξησε την ισοτιμία του, έναντι δολαρίου και ευρώ, κατά 30%, βελτιώνοντας την κεφαλαιακή θέση της χώρας. Αρνητική συνέπεια αυτής της νομισματικής πολιτικής είναι η αύξηση του κόστους δανεισμού για επιχειρήσεις και νοικοκυριά περιορίζοντας τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας. Ο δευτερογενής τομέας της χώρας και ιδιαίτερα η μεταποιητική βιομηχανία αντιμετωπίζουν σημαντικά ζητήματα ανταγωνιστικότητας. Παρά το δυσμενές διεθνές περιβάλλον, υπάρχουν αρκετοί τομείς της βραζιλιανής οικονομίας που εμφανίζουν ιδιαίτερο δυναμισμό, όπως ο αγροδιατροφικός τομέας, το πετρέλαιο, η εξόρυξη μεταλλευμάτων και σιδήρου και ο τομέας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Η Βραζιλία, όσον αφορά το εξωτερικό της εμπόριο, έχει **πλεόνασμα**. Οι **εξαγωγές υπερβαίνουν τις εισαγωγές** της. Οι εξαγωγές της Βραζιλίας ανήλθαν, το 2021, σε **280,8 δις δολ.** έναντι 209.18 δις δολ, το προηγούμενο έτος. Αντίστοιχα οι εισαγωγές αγαθών ανήλθαν σε **219,4 δις δολ.** το 2021, έναντι 158,78 δις δολ. Το 2020 το εμπορικό ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό και έφθασε στο ύψος των **61,4 δις δολ.** Αντίθετα, είναι **ελλειμματική** όσον αφορά το **ισοζύγιο (εμπόριο) υπηρεσιών**. Οι εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν σε **33,16 δις δολ.** ενώ οι εισαγωγές έφθασαν τα **50,27 δις δολ.** το 2021. Το εμπορικό πλεόνασμα υπερκαλύπτει το έλλειμμα στο ισοζύγιο υπηρεσιών με συνέπεια να εμφανίζεται πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της χώρας με το εξωτερικό.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Βραζιλίας

	2017	2018	2019	2020	2021
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	214.988,11	231.889,52	221.126,81	209.180,24	280.814,58
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	158.951,44	158.321,98	185.927,97	158.786,82	219.408,04

	2017	2018	2019	2020	2021
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	56.036,67	73.567,54	35.198,84	50.393,42	61.406,54
Εξαγωγές υπηρεσιών (αξία)	34.457,84	35.383,15	34.275,34	28.575,75	33.163,53
Εισαγωγές υπηρεσιών (αξία)	72.782,00	71.373,65	69.764,51	49.517,06	50.275,34
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	-38.324,16	-35.990,50	-35.489,17	-20.941,31	-17.111,81

Πηγές: IBGE (Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística) σε δις δολ. ΗΠΑ

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Η Βραζιλία **εξάγει**, κυρίως, **πρώτες ύλες και ορυκτά** (σίδηρο, χάλυβα), **αγροτικά προϊόντα** (καφέ, σόγια, βόειο κρέας) **πετρελαιοειδή** και **εισάγει** κυρίως **μηχανολογικό εξοπλισμό** (οχήματα), **λιπάσματα, χημικά, φαρμακευτικά**, μεταξύ άλλων. Συγκεκριμένα, οι κυριότερες **κατηγορίες εξαγωγών** της Βραζιλίας στο 2ψήφιο κεφάλαιο της συνδιασμένης ονοματολογίας (NC2) είναι: α) (28) τα **ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ** που αποτελούν το 17,4% των συνολικών εξαγωγών, β) (12) οι **ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ** με το 13,9% του συνόλου, γ)(27) **ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ** (11,9%), δ)(02) τα **ΚΡΕΑΤΑ** (7,6%) και, ε) οι εξαγωγές (72) **ΣΙΔΗΡΟΥ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑ** (4,1%). Σημαντική ήταν η αύξηση των εξαγωγών της κατηγορίας Φυτικά και Ζωικά Λίπη (126,7%), των Μεταλλευμάτων (68,6%), του Σιδήρου και Χάλυβα (64,5%). Αντίθετα οι εξαγωγές της κατηγορίας των (10) Δημητριακών μειώθηκαν κατά -25,3% λόγω της παρατεταμένης ξηρασίας που έπληξε τη χώρα το 2021.

Οι κυριότερες **κατηγορίες εισαγωγών** της Βραζιλίας στο 2ψήφιο κεφάλαιο της συνδιασμένης ονοματολογίας είναι: α) τα (27) **ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ**, με 13,9% επί των συνολικών εισαγωγών της χώρας και αύξηση κατά 95,2% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, β) (84) οι **ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΛΕΒΗΤΕΣ** με 13,4% και αύξηση κατά 24,3% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, γ) (85) οι **ΜΗΧΑΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΗΧΟΥ** με 12,6% επί του συνόλου και δ) (81) τα **ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ** με 6,8% επί του συνόλου και αύξηση 88,9% συγκριτικά με το 2020. Σημειώνεται ότι η Βραζιλία αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς λιπασμάτων στον κόσμο εξαιτίας της εκτεταμένης γεωργικής παραγωγής.

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Βραζιλίας

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδιασμένης ονοματολογίας					
28.ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	28.893.262.141	13,8%	48.722.834.364	17,4%	68,6%
12. ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	29.043.102.272	13,9%	39.157.660.854	13,9%	34,8%

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ					
27. ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	24.872.571.554	11,9%	38.353.218.741	13,7%	54,2%
02. ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	15.821.674.276	7,6%	18.230.610.380	6,5%	15,2%
72. ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	8.672.768.178	4,1%	14.263.074.996	5,1%	64,5%
84. ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΡΟΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	8.336.389.249	4,0%	10.735.744.109	3,8%	28,8%
17. ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	8.887.159.174	4,2%	9.375.318.296	3,3%	5,5%
87. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	6.787.332.295	3,2%	8.950.002.425	3,2%	31,9%
23. ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	6.451.801.515	3,1%	7.977.703.742	2,8%	23,7%
47. ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	5.986.641.546	2,9%	6.730.702.837	2,4%	12,4%
09. ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΪ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	5.350.900.645	2,6%	6.309.143.788	2,2%	17,9%
71. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	5.469.222.153	2,6%	6.265.489.478	2,2%	14,6%
10. ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	6.473.741.436	3,1%	4.834.554.641	1,7%	-25,3%
44. ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	3.139.952.712	1,5%	4.494.977.039	1,6%	43,2%

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
28. ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	3.383.988.061	1,6%	4.292.215.768	1,5%	26,8%
85. ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	2.962.291.832	1,4%	3.703.780.110	1,3%	25,0%
52. ΒΑΜΒΑΚΙ	3.319.721.548	1,6%	3.592.836.004	1,3%	8,2%
39. ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	2.590.406.683	1,2%	3.582.216.329	1,3%	38,3%
15. ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	1.214.528.585	0,6%	2.753.206.337	1,0%	126,7%
ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	31.522.785.800	15,1%	38.489.287.222	13,7%	22,1%
ΣΥΝΟΛΟ	209.180.241.655	100,0%	280.814.577.460	100,0%	34,2%

Πηγές: IBGE (Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística) σε δις δολ. ΗΠΑ

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Βραζιλίας

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
27. ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	15.582.887.134	9,8%	30.419.755.652	13,9%	95,2%
84. ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ	23.600.900.623	14,9%	29.347.171.604	13,4%	24,3%

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ					
85. ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	21.652.081.085	13,6%	27.614.368.623	12,6%	27,5%
81. ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	8.027.715.871	5,1%	15.164.542.404	6,9%	88,9%
87. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	9.766.020.717	6,2%	14.448.828.497	6,6%	48,0%
29. ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	10.413.386.040	6,6%	13.209.176.013	6,0%	26,8%
30. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.059.241.847	4,4%	11.006.231.620	5,0%	55,9%
39. ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	6.660.800.782	4,2%	9.864.540.917	4,5%	48,1%
38. ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	5.566.904.443	3,5%	6.414.705.512	2,9%	15,2%
90. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	5.244.570.083	3,3%	6.170.786.457	2,8%	17,7%
72. ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	1.752.687.939	1,1%	4.535.474.764	2,1%	158,8%
40. ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	2.627.281.401	1,7%	3.994.365.741	1,8%	52,0%

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
73. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	2.425.387.746	1,5%	3.295.118.484	1,5%	35,9%
10.ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	2.108.189.281	1,3%	2.878.425.939	1,3%	36,5%
74. ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	1.544.151.094	1,0%	2.786.380.814	1,3%	80,4%
76. ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	1.693.738.424	1,1%	2.757.077.103	1,3%	62,8%
28. ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	1.807.417.893	1,1%	2.513.631.899	1,1%	39,1%
88. ΑΕΡΟΠΛΟΪΑ Ή ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΪΑ	1.967.280.355	1,2%	2.090.797.428	1,0%	6,3%
ΆΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	29.286.182.121	18,4%	30.896.669.709	14,1%	5,5%
ΣΥΝΟΛΟ	158.786.824.879	100,0%	219.408.049.180	100,0%	38,2%

Πηγές: IBGE (Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística) σε δις δολ. ΗΠΑ

Οι σημαντικότεροι **εμπορικοί εταίροι** της Βραζιλίας για το 2021, όπως φαίνεται από τον Πίνακα 5 ήταν: α) **Κίνα** με 31,3% επί συνόλου, οι **ΗΠΑ** με 11,1% , η **Αργεντινή** με 4,2%, η **Ολλανδία** με 3,3% και η **Χιλή** με 2,5%. Η **Ελλάδα** ως πελάτης της Βραζιλίας κατατάχθηκε στην **77^η** θέση κατέχοντας το **0,1%** των βραζιλιανών εξαγωγών.

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας 2021

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Κίνα	87.907.887.856	31,3%	29,7%
2	ΗΠΑ	31.145.209.269	11,1%	45,1%
3	Αργεντινή	11.878.463.042	4,2%	39,9%
4	Ολλανδία	9.316.019.600	3,3%	38,9%
5	Χιλή	7.018.693.189	2,5%	82,3%
6	Σιγκαπούρη	5.820.713.782	2,1%	58,6%
7	Ν. Κορέα	5.670.844.906	2,0%	50,7%
8	Μεξικό	5.560.486.888	2,0%	45,2%
9	Ιαπωνία	5.539.499.830	2,0%	34,2%
10	Ισπανία	5.433.174.458	1,9%	33,9%
19	Τουρκία	3.158.206.063	1,1%	14,2%
77	Ελλάς	223.608.975	0,1%	13,0%

Πηγές: IBGE (Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística) σε δις δολ. ΗΠΑ

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας 2021

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Κίνα	47.650.945.510,00	21,72%	37,01%
2	ΗΠΑ	39.385.250.785,00	17,95%	41,29%
3	Αργεντινή	11.948.896.309,00	5,45%	51,31%
4	Γερμανία	11.346.499.464,00	5,17%	21,11%
5	Ινδία	6.728.421.314,00	3,07%	61,45%
6	Ρωσία	5.698.759.353,00	2,60%	107,43%
7	Ιταλία	5.478.897.569,00	2,50%	34,40%
8	Ιαπωνία	5.145.678.654,00	2,35%	22,77%
9	Ν. Κορέα	5.108.169.016,00	2,33%	13,59%
10	Γαλλία	4.812.982.109,00	2,19%	15,93%
32	Τουρκία	1.274.166.155,00	0,58%	77,57%
76	Ελλάς	95.334.319,00	0,04%	54,60%

Πηγές: IBGE (Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística) σε δις δολ. ΗΠΑ

Όσον αφορά τους προμηθευτές προϊόντων της Βραζιλίας, η **Κίνα** αποτέλεσε το 2021, τον σημαντικότερο προμηθευτή με 21,7% επί του συνόλου, ακολουθούμενη από τις **ΗΠΑ** με 17,9% την **Αργεντινή** με 5,45% και την **Γερμανία** με 5,17%. Η **Ελλάδα** κατατάσσεται στην **76^η** θέση κατέχοντας το **0,04%** του συνόλου των εισαγωγών της Βραζιλίας.

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών
Πίνακας 7: Εισπράξεις Βραζιλίας

	2021		2020		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε εκ. δολ)	% στο σύνολο	Αξία (σε εκ. δολ)	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Μεταφορών	6.461,45	19,5%	5.059,25	17,7%	27,7%
Ταξιδιωτικές	2.947,34	8,9%	3.043,95	10,7%	-3,2%
Κατασκευές	18,25	0,1%	16,89	0,1%	8,0%
Ασφάλειες	783,70	2,4%	581,33	2,0%	34,8%
Χρηματοοικονομικές	1.050,83	3,2%	829,41	2,9%	26,7%
Πνευματικής Ιδιοκτησίας	705,26	2,1%	634,29	2,2%	11,2%
Τηλεπικοινωνιών και Πληροφορικής	3.258,92	9,8%	2.551,74	8,9%	27,7%
Ενοικίασης Εξοπλισμού	141,45	0,4%	97,82	0,3%	44,6%
Άλλες υπηρεσίες	15.375,30	46,4%	13.666,68	47,8%	12,5%
Πολιτιστικές	668,95	2,0%	410,52	1,4%	63,0%
Κυβερνητικών Υπηρεσιών	669,15	2,0%	611,50	2,1%	9,4%
Σύνολο	33.163,53	100,0%	28.575,75	100,0%	16,1%

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βραζιλίας (<https://www.bcb.gov.br/estatisticas/tabelasespeciais>)

Πίνακας 8: Πληρωμές Βραζιλίας

	2021		2020		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε εκ. δολ)	% στο σύνολο	Αξία (σε εκ. δολ)	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Μεταφορών	10.908,71	21,7%	8.305,76	16,8%	31,3%
Ταξιδιωτικές	5.249,74	10,4%	5.249,74	10,6%	0,0%
Κατασκευές	6,95	0,0%	3,37	0,0%	105,9%
Ασφάλειες	1.896,21	3,8%	1.519,89	3,1%	24,8%
Χρηματοοικονομικές	637,40	1,3%	494,00	1,0%	29,0%
Πνευματικής Ιδιοκτησίας	5.173,24	10,3%	4.062,06	8,2%	27,4%
Τηλεπικοινωνιών και Πληροφορικής	6.466,28	12,9%	5.966,80	12,0%	8,4%
Ενοικίασης Εξοπλισμού	6.985,52	13,9%	12.023,32	24,3%	-41,9%
Άλλες υπηρεσίες	10.872,74	21,6%	9.503,06	19,2%	14,4%
Πολιτιστικές	257,51	0,5%	300,57	0,6%	-14,3%
Κυβερνητικών Υπηρεσιών	1.586,13	3,2%	1.747,09	3,5%	-9,2%
Σύνολο	50.275,34	100,0%	49.517,06	100,0%	1,5%

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βραζιλίας (<https://www.bcb.gov.br/estatisticas/tabelasespeciais>)

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας (2021)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (σε εκ. δολ)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΗΠΑ	9 111	44,1%	12,2%
2	Ην, Βασίλειο	1 222	5,9%	23,2%
3	Ολλανδία	863	4,2%	14,4%
4	Ελβετία	728	3,5%	8,4%
5	Γερμανία	721	3,5%	-6,2%
6	Ιρλανδία	607	2,9%	33,1%
7	Σιγκαπούρη	531	2,6%	86,9%
8	Ιαπωνία	468	2,3%	31,5%
9	Γαλλία	433	2,1%	10,2%
10	Νησιά Caiman	426	2,1%	32,6%
38	Ελλάς	10	0,0%	-24,8%

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βραζιλίας (<https://www.bcb.gov.br/estatisticas/tabelasespeciais>)

Πίνακας 10: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Βραζιλίας και η θέση της Ελλάδας (2021)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (σε εκ. δολ)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΗΠΑ	12 119	40,2%	18,1%
2	Ολλανδία	2 032	6,7%	-66,0%
3	Γερμανία	1 062	3,5%	-3,6%
4	Ην.Βασίλειο	902	3,0%	-40,3%
5	Γαλλία	833	2,8%	10,9%
6	Λουξεμβούργο	818	2,7%	176,2%
7	Ισπανία	793	2,6%	8,1%
8	Ελβετία	680	2,3%	92,1%
9	Ν. Κορέα	594	2,0%	39,9%
10	Ιρλανδία	515	1,7%	10,0%
31	Ελλάς	69	0,2%	-75,1%

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βραζιλίας (<https://www.bcb.gov.br/estatisticas/tabelasespeciais>)

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 1.133, η Βραζιλία είναι **ελλειμματική** όσον αφορά το **ισοζύγιο (εμπόριο) υπηρεσιών**. Οι **εξαγωγές υπηρεσιών** ανήλθαν σε **33,16 δις δολ.** ενώ οι **εισαγωγές** έφθασαν τα **50,27 δις δολ.** το 2021. Οι κυριότερες βραζιλιανές εξαγωγές υπηρεσιών είναι οι **μεταφορικές** με 19,5% του συνόλου των εξαγωγών, των **τηλεπικοινωνιών** και **πληροφορικής** (9,8%), οι **ταξιδιωτικές** (8,9%). Σημειώνεται ότι στην κατηγορία **άλλες υπηρεσίες** που δεν ονοματίζονται, περιλαμβάνει το 46,4% του συνόλου των εξαγόμενων υπηρεσιών.

Όσον αφορά τις **εισαγωγές υπηρεσιών**, στις πρώτες κατηγορίες κατατάσσονται: α) οι **μεταφορικές υπηρεσίες** με 21,7 επί του συνόλου, β) οι **ενοικίασης εξοπλισμού** με 13,9%, γ) οι υπηρεσίες **τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής** με 12,9% επί συνόλου και δ) οι **υπηρεσίες πνευματικής ιδιοκτησίας** με 10,3% και ε) οι **ταξιδιωτικές υπηρεσίες** με 10,4%.

Οι σημαντικότεροι αγοραστές βραζιλιανών υπηρεσιών είναι οι: **ΗΠΑ** (44,1% επί του συνόλου), **Ην. Βασίλειο** (5,9%) , **Ολλανδία** (4,2%). Αντίστοιχα οι κυριότεροι προμηθευτές υπηρεσιών στη Βραζιλία είναι: **ΗΠΑ** (40,2% επί του συνόλου), **Ολλανδία** (6,7%), **Γερμανία** (3,5%) και **Ην. Βασίλειο** (3%).

Η **Ελλάδα** κατατάσσεται στην **38^η θέση** με 10 εκ. δολ, ως (εισαγωγέας) πελάτης βραζιλιανών υπηρεσιών κατέχοντας το **0,01%** του συνόλου και στην **31^η θέση** ως προμηθευτής (εξαγωγέας) υπηρεσιών στη Βραζιλία με **69 εκ. δολ**, το 2021, αντιπροσωπεύοντας το **0,2%** επί συνόλου βραζιλιανών εισαγωγών υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι το ισοζύγιο υπηρεσιών είναι **πλεονασματικό** για την χώρα μας, λόγω **ταξιδιωτικών και ναυτιλιακών υπηρεσιών**.

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς τη Βραζιλία

	2017	2018	2019	2020	2021
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	585.916	499.290	623.317	521.305	
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	358.383	345.711	385.009	411.544	

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βραζιλίας, σε εκ. δολ.

(<https://www.bcb.gov.br/estatisticas/tabelasespeciais>)

Η Βραζιλία αποτελεί σημαντικό προορισμό ΞΑΕ καθώς προσφέρει σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες σε πλήθος οικονομικών τομεων αλλά και λόγω της μεγάλης της εσωτερικής αγοράς των 214 εκ. καταναλωτών. Όπως αναλύεται στον Πίνακα 11, αποτελεί, κυρίως, χώρα προορισμού επενδύσεων παρά χώρα προέλευσης επενδύσεων. Τομείς που προσελκύουν ΞΑΕ μεταξύ άλλων είναι η **εξόρυξη ορυκτών και μεταλλευμάτων**, η **εξόρυξη και διακίνηση πετρελαιο**, η **βιομηχανία οχημάτων**, η **αεροναυπηγική**, ο **αγροδιατροφικός τομέας**, η **τηλεπικοινωνίες και η πληροφορική**. Εντούτοις, τα τελευταία έτη παρατηρείται στασιμότητα στην ροή των ξένων επενδύσεων λόγω των εσωτερικών αντικινήτρων που δυσχεραίνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα όπως: α) **μεγάλες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες**, β) **πολυνομία**, γ) σημαντική **οικονομική διαφθορά** που καθιστά την επιχειρηματική δραστηριότητα δυσχερή. Άλλωστε, δεν είναι τυχαίο, ότι η Βραζιλία βαθμολογείται με έναν από τους χαμηλότερους δείκτες διευκόλυνσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας με βάση τους διεθνείς οργανισμούς αξιολόγησης του επιχειρείν (World Economic Forum- Davos, IMD).

1.2 Στοιχεία της οικονομίας των πολιτειών της Βραζιλίας

Η Βραζιλία έχει ομοσπονδιακή διάρθρωση και αποτελείται από **27 ομόσπονδες πολιτείες**. Οι πολιτείες είναι αυτόνομες οντότητες. Η Πρωτεύουσα της χώρας, Μπραζίλια, βρίσκεται στην

Ομοσπονδιακή Περιοχή (Distrito Federal). Η οικονομική πρωτεύουσα της χώρας αλλά και το μεγαλύτερο οικονομικό κέντρο της Ν. Αμερικής είναι το Σάο Πάολο. Οι πολιτείες αναλόγα με την γεωγραφική τους θέση διακρίνονται σε :

- σε **Βόρειες πολιτείες** – συντομογραφία: Acre – AC, Amará – AP, Amazonas – AM, Pará – PA, Rondônia – RO, Roraima –RR, Tocantins – TO
- σε **Βορειοανατολικές πολιτείες**: Alagoas – AL, Bahia – BA, Ceará – CE, Maranhão – MA, Paraíba – PB, Pernambuco – PE, Piauí – PI, Rio Grande do Norte – RN, Sergipe – SE
- σε **Νοτιοανατολικές πολιτείες**: Espírito Santo – ES, Minas Gerais – MG, Rio de Janeiro – RJ, São Paulo – SP
- σε **Νότιες πολιτείες**: Paraná – PR, Santa Catarina – SC, Rio Grande do Sul – RS
- σε **Κεντροδυτικές πολιτείες**: Goiás – GO, Mato Grosso – MT, Mato Grosso do Sul – MS
- σε **Ομοσπονδιακή περιοχή**: Distrito Federal – DF

Οι **Ν. Α. Πολιτείες** και οι **Νότιες** αποτελούν τον **πυρήνα της οικονομικής δραστηριότητας** της χώρας και μαζί διαθέτουν το **72%** περίπου του **ΑΕΠ** της Βραζιλίας. Σύμφωνα με το Βραζιλιανό Ινστιτούτο Γεωγραφίας και Στατιστικών (IBGE), μόνο 5 ομοσπονδιακές πολιτείες (Σάο Πάολο, Ρίο ντε Τζανέιρο, Minas Gerais, Rio Grande do Sul και Paraná) αντιπροσωπεύουν το 65,2% στο ΑΕΠ.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι **βόρειες πολιτείες**, όπως οι Roraima, Amará, Acre και Tocantins είναι οι λιγότερο οικονομικά ανεπτυγμένες αλλά διαθέτουν μεγάλο απόθεμα φυσικού και ορυκτού πλούτου. Η έντονη και επιταχυνόμενη παραγωγική ανάπτυξη σε αυτές τις τοποθεσίες θα έφερνε σε κίνδυνο το φυσικό περιβάλλον του Αμαζονίου, καθώς θα συνοδευόταν από σημαντική εκβιομηχάνηση και αστικοποίηση, καθώς και επέκταση της αγροτικής περιοχής σε παρθένες εκτάσεις των τροπικών δασών.

Στη πολιτεία Amazonas υφίσταται η **Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών**, η οποία αποτελεί βιομηχανικό πάρκο και βρίσκεται στην πόλη **Manaus**, πρωτεύουσα της πολιτείας. Ιδρύθηκε το 1957 με προοπτική να αποτελέσει κέντρο αποθήκευσης ή απόθεσης εμπορευμάτων στα παραπόταμα ύδατα του Αμαζονίου. Στη Ζώνη έχουν εγκατασταθεί περί τις 600 βιομηχανίες, στους τομείς της τηλεόρασης, της πληροφορικής και της κατασκευής οχημάτων.

1.3 Οικονομικές προβλέψεις 2022.

Για το 2022, η Κεντρική Τράπεζα της Βραζιλίας προβλέπει ότι η οικονομία θα παρουσιάσει σημαντική **επιβράδυνση** με το ΑΕΠ θα αυξηθεί, μόλις, κατά **1,3%**. Επίσης, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στο πλαίσιο της τελευταίας έκθεσής του για τις προοπτικές της Παγκόσμιας Οικονομίας, **βελτίωσε** τις εκτιμήσεις του για την ανάπτυξη της Βραζιλιανής Οικονομίας από 0,3% σε 0,8% για το 2022, ενώ για το 2023 μείωσε την αναμενόμενη ανάπτυξη από 1,6% σε 1,4%. Επίσης προβλέπει πληθωρισμό 8,2% φέτος και 5,1% για το 2023.

Συμφωνα με το Βραζιλιανό Ινστιτούτο Γεωγραφίας και Στατιστικής το **ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1% το Α' τρίμηνο του 2022**, ο **πληθωρισμός** τον προηγούμενο Απρίλιο και, σε 12μηνη βάση, **ανήλθε σε 12,73%**, αποτελώντας το υψηλότερο ποσοστό από το 2003. Σημειώνεται ότι η

Κεντρική Τράπεζα της Βραζιλίας έχει σχεδιάσει την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2022 με πληθωρισμό μεσοσταθμικά από 3,5% έως 5%. Επίσης, το **δημόσιο χρέος** της Βραζιλίας τον Απρίλιο 2022 μειώθηκε **σε 78,3%** ως ποσοστό του ΑΕΠ. Η **ανεργία** ανήλθε σε **10,5%** τον ίδιο μήνα, αποτελώντας την καλύτερη επίδοση από το 2016. Τέλος η Κεντρική Τράπεζα προβλέπει ότι στο σύνολο του έτους (2022) η ανεργία θα κυμανθεί στο 11% Σημειώνεται ότι το 2022 και ως το Α΄ εξάμηνο το εξωτερικού εμπορίου της Βραζιλίας παρουσίασε σημαντική αύξηση, ιδιαίτερα στις βραζιλιανές εξαγωγές σε αγροδιατροφικά προϊόντα (σόγια, καφές, καλαμπόκι, βόειο κρέας κλπ) καθώς και σε πρώτες ύλες (σίδηρος, αργίλιο, πετρελαιοειδή κ.α), βελτιώνοντας το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας.

1.4 Οικονομικές σχέσεις Βραζιλίας (Συμμετοχή σε διεθνείς Οργανισμούς και ομάδες χωρών).

Η Βραζιλία συμμετέχει σε πλήθος διεθνών Οργανισμών και ομάδες χωρών, μεταξύ των οποίων οι: Διαμερικανική Τράπεζα Ανάπτυξης (IADB), Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD), Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF), Διεθνές Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (IFAD), Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (IMO), Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (IAEA), Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (IBRD), Ένωση των Εθνών της Νοτίου Αμερικής (UNASUR), Ινστιτούτο των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση και την Έρευνα (UNITAR), Κοινότητα των Κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (CELAC), Μόνιμο Διαιτητικό Δικαστήριο (PCA), Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών (OAS), Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNIDO), Οργανισμός Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (UN), Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD), Οργανισμός Πολυμερούς Ασφάλισης Επενδύσεων (MIGA), Παγκόσμια Οργάνωση Διοηγητικής Ιδιοκτησίας (WIPO), Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (WTO), Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (WCO), Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO), Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO), Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότια Αφρική), G-15, G-20, G-24, G-77, Κοινή Αγορά του Νότου (MERCOSUL ή MERCOSUR: Αργεντινή, Βενεζουέλα, Βολιβία, Βραζιλία, Ουρουγουάη, Παραγουάη).

1.4.1 Βραζιλία – ΠΟΕ

Η Βραζιλία είναι μέλος του ΠΟΕ από το 1995 και συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο δραστήριων χωρών στη λήψη μέτρων προστασίας της εγχώριας παραγωγής, στο πλαίσιο του Π.Ο.Ε.

Σημειώνεται πως στην έκθεση εμπορικής πολιτικής του Π.Ο.Ε. (trade policy review) για τη Βραζιλία (WT/TPR/S/358) τον Ιούνιο 2017, δίδεται έμφαση στο γεγονός πως η χώρα εκπλήρωσε ορισμένες δεσμεύσεις της προς τον Π.Ο.Ε. όπως με την επικύρωση της **Συμφωνίας Εμπορικής Διευκόλυνσης (Trade Facilitation Agreement, T.F.A.)**, καθώς και με την κατάθεση του οργάνου αποδοχής σε 5ο Πρωτόκολλο Οικονομικών Υπηρεσιών (Fifth Protocol on Financial Services).

Ωστόσο, επισημαίνεται -μεταξύ άλλων- πως η χώρα παραμένει σημαντικός χρήστης εμπορικών πρακτικών, όπως η υιοθέτηση **anti-dumping** (A.D.) μέτρων.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί πως η Βραζιλία υπέβαλε επίσημη αίτηση την 18η Μαΐου 2020 προς την **Επιτροπή Δημοσίων Συμβάσεων του Π.Ο.Ε.**, περί εισδοχής της σε εν λόγω Συμφωνία (**GPA, Agreement on Government Procurement, Acordo de Compras Governamentais**).

Εν λόγω αίτηση θεωρείται **ιστορική**, αφού εκτός από την αναγνώριση της σημασίας της Συμφωνίας GPA, είναι η πρώτη οικονομία και χώρα της περιοχής της Λατινικής Αμερικής που προχωράει σε ανάλογη κίνηση. Εξάλλου, την αίτηση αυτή είχε ενθαρρύνει ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομίας της Βραζιλίας κ. Paulo Guedes, ήδη από τον Ιανουάριο 2020, θεωρώντας πως αυτή πρόκειται να συνδράμει τόσο στην ενίσχυση της διαφάνειας των δημοσίων διαγωνισμών, όσο και στη συναφή καταπολέμηση της διαφθοράς.

Ως εκ τούτου, η Βραζιλία πρόκειται να ανοίξει την αγορά δημοσίων προμηθειών της ύψους 157 δισ. δολαρίων σε αλλοδαπές εταιρείες (6η μεγαλύτερη αγορά παγκοσμίως), ενώ από την άλλη πλευρά, οι βραζιλιάνικες εταιρείες θα έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε μία εξωτερική αγορά που αγγίζει τα 1,7 τρισ. δολάρια.

1.4.2 Βραζιλία -G20

Η Βραζιλία είναι μέλος της ομάδας **G20 ως 13^η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου** (2021). Στο πλαίσιο της Ομάδας, η Βραζιλία είναι υποστηρικτής της ανάγκης λήψης επιπλέον μέτρων για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, ενώ αντιτίθεται τόσο στην επιβολή δημοσιονομικών στόχων στις αναπτυσσόμενες χώρες, όσο και στη συμπερίληψη των συναλλαγματικών αποθεμάτων στους δείκτες αποτίμησης των παγκόσμιων ανισοτήτων, με το επιχείρημα ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες χρειάζονται υψηλά επίπεδα συναλλαγματικών αποθεμάτων για να αντιμετωπίσουν εξωγενείς οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Επίσης, είναι ενάντια στην επιβολή οιονδήποτε οικονομικών κυρώσεων με το σκεπτικό ότι αυτές επιβαρύνουν υπέρμετρα τις αναπτυσσόμενες χώρες και οδηγούν στην εκτροπή του παγκόσμιου εμπορίου.

1.4.3 Βραζιλία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η ΕΕ αποτελεί τον **3 μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο** της Βραζιλίας μετά την Κίνα και τις ΗΠΑ. Η Βραζιλία ακολουθεί πολιτική έντονου οικονομικού προστατευτισμού που δυσχαιρένει τις εξαγωγές ευρωπαϊκών προϊόντων. Απαιτούνται πολυπλοκές διαδικασίες και υπογραφή **ειδικών φυτουγειονομικών πρωτοκόλλων** για την εισαγωγή αγροδιατροφικών προϊόντων, τα οποία χρήζουν ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες και επιβαρύνουν οικονομικά τους ενδιαφερόμενους ευρωπαίους εξαγωγείς.

Όσον αφορά τα **βιομηχανικά προϊόντα**, η ΕΕ προσέφυγε κατά της Βραζιλίας στον ΠΟΕ (2014) σχετικά με οριζόντια προγράμματα φορολογικών κινήτρων που εφαρμόζει η χώρα και αποδίδουν πλεονεκτήματα και θωρακίζουν την εγχώρια βιομηχανία έναντι του ανταγωνισμού, καταστρατηγώντας έτσι τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου. Τα

φορολογικά κίνητρα συνδέονται σε ορισμένες περιπτώσεις με υποχρέωση χρήσης εγχώριων πρώτων υλών/μερών, ή εξασφάλισης ενός κατώτατου ορίου εξαγωγών, ενώ συνήθως αφορούν έκπτωση φόρου στο τελικό προϊόν, το οποίο αποκτά πλεονέκτημα τιμής έναντι του αντίστοιχου εισαγόμενου. Η Ε.Ε. υποστηρίζει ότι η βραζιλιάνικη πρακτική προωθεί την **υποκατάσταση των εισαγωγών**, ωφελεί τη βραζιλιάνικη βιομηχανία τόσο στην εσωτερική αγορά, όσο και στις εξαγωγές, ενώ παράλληλα πλήττει τις εξαγωγές της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, την οποία και εξαναγκάζει σε **επιτόπια εγκατάσταση** για την αποφυγή της επιπλέον φορολόγησης.

Τα διακριτικά φορολογικά μέτρα αφορούν κυρίως τους τομείς αυτοκινητοβιομηχανίας (οχήματα και ανταλλακτικά), ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές και τα μέρη τους (laptops, smartphones, εξοπλισμό ψηφιακής τηλεόρασης, οθόνες LED, φωτοβολταϊκά κύτταρα, ολοκληρωμένα κυκλώματα, κα), συστήματα βιομηχανικού αυτοματισμού και εξοπλισμούς ιατρικού αυτοματισμού. Η βελτίωση και ενίσχυση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων της Βραζιλίας με τις χώρες της ΕΕ αναμένεται να λάβει νέα μορφή με την εφαρμογή της **Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών ΕΕ-Mercosul**.

1.4.4 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις Mercosul -Βραζιλία

Η Βραζιλία αποτελεί ιδρυτικό μέλος της **Κοινής Αγοράς της Mercosul** (Βραζιλία, Αργεντινή, Ουρουγουάη, Παραγουάη). Ιδρύθηκε από τη Συνθήκη της Ασουσιόν στις 26 Μαρτίου 1991. Από το 1995 μετεξελίχθηκε σε τελωνειακή ένωση, στην οποία υπάρχει ελεύθερο ενδοζωνικό εμπόριο και κοινή εμπορική πολιτική μεταξύ των χωρών μελών όπως και κοινό εξωτερικό δασμολόγιο για εισαγωγές από άλλες χώρες. Στην αρχική σύνθεση, η Mercosul, αποτελούνταν από την Αργεντινή, τη Βραζιλία, την Παραγουάη και την Ουρουγουάη. αργότερα, προσχώρησε και η Βενεζουέλα, η συμμετοχή της οποίας, επί του παρόντος, έχει ανασταλεί. Επίσης η Χιλή, Περού, Κολομβία, Ισημερινός, Γουϊνέα, Σουρινάμ αποτελούν συνδεδεμένα μέλη. Η Ένωση βρίσκεται σε φάση επέκτασης, καθώς η Βολιβία αναμένει την κοινοβουλευτική επικύρωση του πρωτοκόλλου προσχώρησης ως πλήρες μέλος.

Η Mercosul ξεκίνησε διαπραγματεύσεις για την **υπογραφή Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών με την ΕΕ** στις αρχές της δεκαετίας του 2000. Η συμφωνία ΕΕ-Mercosul υπογράφηκε στις **28 Ιουνίου 2019**, μετά από 20 έτη διαπραγματεύσεων, ανοίγοντας την πόρτα για τις χώρες της Ε.Ε. σε μία αγορά 260 περίπου εκ. ατόμων.

Η εξέλιξη αυτή, ισοδυναμεί με εξοικονόμηση πόρων άνω των 4 δισ. ευρώ για τις επιχειρήσεις των Κ-Μ της Ε.Ε.-τέσσερις φορές περισσότερο σε σχέση με την πρόσφατη ΣΕΕ Ε.Ε.-Ιαπωνίας.

Η εν λόγω συμφωνία θα είναι επίσης επωφελής για τις επιχειρήσεις που παρέχουν μεταξύ άλλων, τηλεπικοινωνιακές, χρηματοοικονομικές, επιχειρηματικές & μεταφορικές υπηρεσίες και οι οποίες θα είναι σε θέση να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις με τις αντίστοιχες βραζιλιάνικες. Οι εταιρείες της Ε.Ε επίσης θα μπορούν να υποβάλλουν προσφορές για δημόσιες συμβάσεις σε 4 χώρες της Mercosul.

Επιπλέον, η Mercosul θα υιοθετήσει σειρά κανόνων & πρακτικών που συμβαδίζουν με το ενωσιακό κεκτημένο (π.χ στα θέματα SPS και βιώσιμης ανάπτυξης, στις γεωγραφικές ενδείξεις, στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, στους κανόνες καταγωγής, στα θέματα προστασίας των ζώων κλπ).

Αναφορικά με τα συμφέροντα της Ε.Ε., **απελευθερώνεται μετά από μία περίοδο προσαρμογής σειρά σημαντικών προϊόντων της Ε.Ε.** όπως τυριά, οίνοι, κονσερβοποιημένα ροδάκινα, ελαιόλαδο, φρέσκα φρούτα, κονσερβοποιημένες ντομάτες, μπισκότα, σοκολάτες & αναψυκτικά. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται μεταβατικό διάστημα μέχρι την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς της Mercosul, αυτό θα γίνεται με γραμμικό τρόπο, δηλαδή την ετήσια μείωση του δασμού έως την πλήρη εξάλειψή του στο τέλος της περιόδου. Ειδικότερα όσον αφορά το ζήτημα των γεωγραφικών ενδείξεων, **προστατεύονται πλήρως 355 ευρωπαϊκές Γ.Ε. και αντίστοιχα 220 Γ.Ε. της Mercosul**, από τη θέση της συμφωνίας σε ισχύ. Από την άλλη πλευρά η Ε.Ε. θα απελευθερώσει το 92% των εισαγωγών της από το Mercosur σε μία μεταβατική περίοδο 10 ετών.

Τέλος, σημαντική προβλέπεται η συνεργασία στον τομέα της κλιματικής αλλαγής, διά της αποτελεσματικής εφαρμογής της σχετικής **Συμφωνίας των Παρισίων**. Υπενθυμίζεται ότι μετά τις πυρκαγιές στον Αμαζόνιο (Ιούλιος-Αυγустος 2019), το ζήτημα της βιώσιμης ανάπτυξης και, δη, της αποψίλωσης των δασών του Αμαζονίου, τέθηκαν στο επίκεντρο από ορισμένα κ-μ της ΕΕ, με προεξάρχουσα τη Γαλλία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα οποία ζήτησαν την ανάληψη περαιτέρω δεσμεύσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη ως προαπαιτούμενο για την κύρωση της Συμφωνίας. Η Βραζιλία, ωστόσο, μέχρι σήμερα, δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στις προτάσεις για συνεργασία και για την ανάληψη ρητών δεσμεύσεων για την τήρηση των όρων βιωσιμότητας. Οι διαδικασίες σε τεχνικό επίπεδο προχωρούν, αλλά δεν υπάρχει κάποια εξέλιξη ως προς την πολιτική συναίνεση για την κύρωση της Συμφωνία.

Ένα άλλο ζήτημα που αναμένεται να τεθεί από την πλευρά της ΕΕ είναι το «**σπάσιμο**» της Συμφωνίας **στο πολιτικό μέρος** (το οποίο είναι μικτής αρμοδιότητας και απαιτείται να κυρωθεί από τα εθνικά κοινοβούλια των κ-μ) και **το εμπορικό μέρος** (το οποίο ως αποκλειστικής αρμοδιότητας θα κυρωθεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ). Η χώρα μας παγίως υποστηρίζει τη διατήρηση του μεικτού χαρακτήρα των Συμφωνιών εφόσον αυτό προβλεπόνταν από την διαπραγματευτική εντολή. Η Συμφωνία με την Mercosul **κρίνεται ικανοποιητική ως προς τα ελληνικά συμφέροντα, ειδικά την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και τις ναυτιλιακές μεταφορές.**

1.4.5 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

1.4.6 Διεθνές Νομισματικό Ταμείο -Βραζιλία

Η Βραζιλία συμμετέχει στο Δ.Ν.Τ με **4,25 δις. ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα**, ή 1,78% του συνόλου, που αντιπροσωπεύουν το 1,72% των δικαιωμάτων ψήφου.

Η Βραζιλία και άλλες αναπτυσσόμενες χώρες εξέφραζαν σε κάθε ευκαιρία τη δυσαρέσκεια τους για την καθυστέρηση επικύρωσης, από όλα τα μέλη του Δ.Ν.Τ., των αλλαγών στα δικαιώματα ψήφου που συμφωνήθηκαν το 2010 και που προβλέπουν ισχυρότερο ρόλο στις

αναδυόμενες οικονομίες. Με την επικύρωση της συμφωνίας και από το Κογκρέσο των ΗΠΑ το Δεκέμβριο 2015, ο ρόλος Κίνας, Ρωσίας, Ινδίας και Βραζιλίας στο Ταμείο αναβαθμίζεται. Η Βραζιλία κατετάγη για πρώτη φορά μέσα στην δεκάδα των μεγαλύτερων μετόχων του Δ.Ν.Τ.

1.4.7 BRICS – Βραζιλία

Η Βραζιλία αποτελεί μέλος της ομάδας των BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότιος Αφρική). Κατά την 7η Σύνοδο Κορυφής των BRICS τον Ιούλιο 2015, υπογράφηκε στη Μόσχα από τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών των πέντε χωρών, διατραπεζική συμφωνία (Inter-Central Bank Agreement, ICBA) για το πλαίσιο λειτουργίας του κοινού τους αποθεματικού ταμείου (Contingent Reserve Arrangement, CRA).

Το ταμείο έχει κεφάλαιο 100 δισ. δολάρια ΗΠΑ, που αντιστοιχεί σε 41 δισ. για την Κίνα, 18 δισ. για τις Βραζιλία, Ρωσία και Ινδία, και 5 δισ. για τη Νότια Αφρική. Τα τραβηκτικά δικαιώματα της Κίνας έχουν ορισθεί στο ήμισυ της συνεισφοράς της, των Βραζιλία, Ρωσία και Ινδία στο ακέραιο και της Νότιας Αφρικής στο διπλάσιο. Παρόλο που το CRA είχε αρχικά προβληθεί ως μηχανισμός εναλλακτικός ως προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, κατά την 6η Σύνοδο Κορυφής συμφωνήθηκε ότι κάθε εταίρος θα μπορεί να λάβει στο ακέραιο το ποσό που του αναλογεί, μόνον εφόσον διατηρεί πρόγραμμα οικονομικής στήριξης με το ΔΝΤ. Σε διαφορετική περίπτωση, θα μπορεί να λάβει μόνον το 30% του ποσού. Τα τελευταία έτη υπάρχει θέληση από τα μέλη της ομάδας για ανάβαθμιση της συνεργασίας τους και για ένταξη νέων μελών (πχ Αργεντινή κ.α),

1.4.8 Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD) -Βραζιλία

Η Βραζιλία έχει θέσει **υποψηφιότητα για ένταξη** της, ως πλήρες μέλος, στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD). Στις 10 Ιουνίου 2022, τα 38 μέλη του ΟΟΣΑ, ενέκριναν τον Οδικό Χάρτη για τη Συμμόρφωση της Βραζιλίας στη Σύμβαση του ΟΟΣΑ, ορίζοντας τους όρους και τη διαδικασία ένταξής της. Η διαδικασία των προενταξιακών διαπραγματεύσεων αναμένεται να έχει διάρκεια 3-5 ετών. Την περίοδο αυτή, η Βραζιλία οφείλει να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις όσον αφορά στη **διευκόλυνση των επενδύσεων** και του εμπορίου, τη **βελτίωση της διακυβέρνησης**, την **καταπολέμηση της διαφθοράς**, την **ανάληψη δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος**.

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Βραζιλίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Το εμπόριο αγαθών Ελλάδος- Βραζιλίας κινείται σε χαμηλά επίπεδα, εξαιτίας της γεωγραφικής απόστασης, των δασμολογικών εμποδίων (οι δύο χώρες ανήκουν σε διαφορετικές οικονομικές ενώσεις - ΕΕ, Mercosul- χωρίς να υφίσταται συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ τους), αλλά και των γενικότερων εμπορικών περιορισμών. Επίσης, τα δύο τελευταία έτη (2020 και 2021) εμφανίζεται εμπορικό έλλειμμα σε βάρος της χώρας μας το οποίο αποδίδεται κυρίως στις συνέπειες της πανδημίας Covid-19 στην οικονομία της Βραζιλίας (πχ επιβολή lockdown, κλείσιμο συνόρων, αλυσίδων λιανικού εμπορίου κλπ), όσο και στη ραγδαία υποτίμηση του βραζιλιάνικου νομίσματος ρεάλ έναντι του ευρώ κατά περίπου 40%, γεγονός που κατέστησε τις εισαγωγές στη Βραζιλία ιδιαίτερα ακριβές, ευνοώντας ταυτοχρόνως τις εξαγωγές της χώρας. Η προοπτική μελλοντικής εφαρμογής της ήδη ολοκληρωθείσας, σε επίπεδο διαπραγματεύσεων, συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ ΕΕ και Mercosul, αναμένεται να δώσει ώθηση στο διμερές εμπόριο.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το έτος 2021, οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν σε 70,2 εκ. ευρώ έναντι 34,8 εκ. ευρώ το 2020, αυξημένες κατά 102 %. Οι εισαγωγές από Βραζιλία ανήλθαν σε 191,7 εκ. ευρώ έναντι 174,6 εκ. ευρώ το 2020 (αύξηση 9,8%).

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Βραζιλίας

(ποσά σε εκ. ευρώ)	2017	2018	2019	2020	2021
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	26.096.546	110.622.106	134.610.091	34.751.384	70.171.174
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	94.964.521	131.909.714	133.814.896	174.600.816	191.695.464
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-68.867.975	-21.287.608	795.195	-139.849.432	-121.524.290

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο Ο.Ε.Υ. Αγίου Παύλου

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία – μεγάλες κατηγορίες

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(27) ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	8.871.939	25,53%	38.538.767	54,92%	334,4%
(30) ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	3.041.385	8,75%	4.788.564	6,82%	57,4%
(84) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	4.416.608	12,71%	3.407.742	4,86%	-22,8%

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
(90) ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	1.034.152	2,98%	2.980.718	4,25%	188,2%
(76) ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	2.274.482	6,55%	2.916.645	4,16%	28,2%
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	15.112.818	43,49%	17.538.738	24,99%	16,05%
ΣΥΝΟΛΟ	34.751.384	100%	70.171.174	100%	101,92%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο Ο.Ε.Υ. Αγίου Παύλου

Οι κυριότερες κατηγορίες ελληνικών εξαγωγών στη Βραζιλία, στο 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένος ονοματολογίας (NC2) είναι: α) (27) τα **ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ** με ποσοστό 54,9% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, αύξηση 334% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, β) (30) τα **ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ** με 6,82% επί συνόλου αυξημένα κατά 57,4%, γ) (84) οι **ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΙΕΣ-ΛΕΒΗΤΕΣ-ΜΗΧΑΝΕΣ** με 4,25%, δ) το (76) **ΑΡΓΙΛΙΟ** με 4,16% του συνόλου των εξαγωγών και, ε) (90) **ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ** με 4,25% και αύξηση 188,2% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Οι ανωτέρω 5 κατηγορίες αποτελούν αρθροιστικά το 75% των ελληνικών εξαγωγών. Το 2021, παρατηρείται τάση συγκέντρωσης των ελληνικών εξαγωγών, σε λίγες κατηγορίες, συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, καθώς οι λοιπές κατηγορίες, το 2020, αποτελούσαν το 43,5% έναντι μόλις το 24,9% το 2021. Στις λοιπές κατηγορίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα **ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ** (3,57% του συνόλου), **ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΙΑΣ** (3,23%), **ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ ΚΑΙ ΜΑΡΜΑΡΑ** (2,48%), **ΦΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΖΩΙΚΑ ΛΙΠΗ** (2,14), και **ΚΑΠΝΑ** (1,78%). Αναλυτικότερη παρουσίαση των κατηγοριών στο 2ψήφιο κεφάλαιο της συνδυασμένης ονοματολογίας (NC2) υπάρχει στο Παράρτημα.

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία – κυριότερα προϊόντα

8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
27101921' Ειδικό καύσιμο αεριωθουμένων	2.637	0,0%	38.478.513	54,8%	1459078%
30049000' Άλλα (Φάρμακα)	3.038.225	8,7%	3.353.508	4,8%	10%
99900000' Εμπιστευτικά προϊόντα	2.991.823	8,6%	2.753.356	3,9%	-8%

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
82129000' Μέρη από ξυράφια και μη ηλεκτρικές ξυριστικές μηχανές, από κοινά μέταλλα (εκτός από λεπίδες για ξυρι	1.395.945	4,0%	2.215.050	3,2%	59%
90131010' Διόπτρες για μηχανές, συσκευές ή όργανα του κεφαλαίου αυτού ή του τμήματος XVI	648.000	1,9%	1.964.511	2,8%	203%
84483200' Μέρη και εξαρτήματα μηχανών για την προπαρασκευή ή την επεξεργασία υφαντικών υλών, εκτός από επενδύσ	1.890.717	5,4%	1.865.753	2,7%	-1%
76071190' Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, χωρίς υπόθεμα, που έχουν υποστεί απλή έλαση, με πάχος από 0,0	1.167.758	3,4%	1.517.085	2,2%	30%
15091020' Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο	1.452.036	4,2%	1.491.565	2,1%	3%
30042000' Που περιέχουν άλλα αντιβιοτικά		0,0%	1.432.097	2,0%	
24011060' Καπνά sun cured ανατολικού τύπου, χωρίς αφαίρεση των μίσχων	616.770	1,8%	1.245.968	1,8%	102%
39032000' Συμπολυμερή του στυρολίου-ακρυλονιτριλίου (SAN) σε αρχικές μορφές	970.744	2,8%	1.174.115	1,7%	21%
68022100' Μάρμαρο, τραβερτίνη και αλάβαστρο και τεχνουργήματα από αυτές, απλώς λαξευμένα ή πριονισμένα, με επί	886.034	2,5%	1.098.615	1,6%	24%
84099900' Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής	1.007.366	2,9%	1.066.893	1,5%	6%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου, αξία σε ευρώ

Τα κυριότερα ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα για το 2021 ήταν: α) **ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΥΣΙΜΟ ΑΕΡΙΩΘΟΥΜΕΝΩΝ**, το οποίο ήταν 54,8% του συνόλου των εξαγωγών. Αξίζει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο προϊόν εμφανίζεται με σχεδόν ελάχιστες εξαγωγές το προηγούμενο έτος, μόλις 2.637 ευρώ έναντι 38.478.513 ευρώ το 2021, β) **ΦΑΡΜΑΚΑ** (άλλα) με 4,8%, γ) **ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ** (προϊόντα που απαλλάσσονται από φόρους και δασμούς) με 3,9% του συνόλου, δ) **ΞΥΡΑΦΑΚΙΑ** με 3,2%, ε) **ΔΙΟΠΤΡΕΣ** με 2,8% και με αύξηση 203% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, στ) **ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Η ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΥΦΑΝΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ** με 2,7%, ζ) **ΦΥΛΛΑ ΚΑΙ ΛΕΠΤΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΑΠΟ**

ΑΡΓΙΛΙΟ με 2,2%, η) Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο με 3% και τέλος, θ) φάρμακα (άλλα αντιβιοτικά) με 2% και ι) Καπνά με 1,8% του συνόλου.

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία – μεγάλες κατηγορίες

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
(12) ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	35.103.764	20,1%	51.930.816	27,1%	47,9%
(09) ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	47.373.610	27,1%	48.861.587	25,5%	3,1%
(26) ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	30.338.360	17,4%	31.316.392	16,3%	3,2%
(24) ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	14.918.758	8,5%	20.725.731	10,8%	38,9%
(23) ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	6.205.278	3,6%	10.888.640	5,7%	75,5%
(47) ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ(ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	6.634.992	3,8%	10.312.063	5,4%	55,4%
(38) ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	1.165.957	0,7%	3.030.636	1,6%	159,9%
(48) ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	1.240.753	0,7%	2.535.225	1,3%	104,3%
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	31.619.344	18,1%	12.094.374	6,3%	-61,8%
ΣΥΝΟΛΟ	174.600.816	100%	191.695.464	100%	9,8%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο Ο.Ε.Υ. Αγίου Παύλου

Οι κυριότερες κατηγορίες ελληνικών εισαγωγών από τη Βραζιλία, στο 2ψήφιο κεφάλαιο συνδιασμένος ονοματολογίας (NC2) είναι: α) (12) **ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ** με ποσοστό 27,1% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών, αύξηση 47,9% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, β) (09) **ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ** με 25,5% επί συνόλου αυξημένα κατά 3,1%, γ) (26) **ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ** με 16,3%, δ) (24)

ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ με 10,8% του συνόλου των εξαγωγών, ε) (23) **ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ** με 5,7%. Οι ανωτέρω 5 κατηγορίες αποτελούν, αρθροιστικά, το 85% των ελληνικών εισαγωγών. Το 2021, παρατηρείται τάση συγκέντρωσης των βραζιλιανών εξαγωγών προς την Ελλάδα συγκριτικά με το προηγούμενο έτος καθώς οι λοιπές κατηγορίες το 2020 αποτελούσαν το 18,1% έναντι μόλις το 6,3% το 2021. Στις λοιπές κατηγορίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, **ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ** (5,38% του συνόλου), **ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ** (1,58%). Αναλυτικότερη παρουσία των κατηγοριών στο 2ψήφιο κεφάλαιο της συνδιασμένης ονοματολογίας (NC2) υπάρχει στο Παράρτημα.

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από τη (χώρα) – κυριότερα προϊόντα

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
12019000' Αλλα (Σόγια)	34.752.091	19,9%	51.803.040	27,0%	49%
09011100' Καφές, μη καβουρντισμένος, με καφε νη	47.307.981	27,1%	48.798.672	25,5%	3%
26060000' 'Μεταλλεύματα αργιλίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά	30.338.360	17,4%	31.316.392	16,3%	3%
24012085' 'Καπνά flue cured	13.930.147	8,0%	19.964.419	10,4%	43%
47032900' 'Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο ή θειικό άλας, ημιλευκασμένοι ή λευκασμένοι (εκτός από ε	6.634.992	3,8%	10.309.289	5,4%	55%
23040000' 'Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγ	-	0,0%	7.476.593	3,9%	
23099031' 'Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, που περιέχουν γλυκόζη ή σιρό	6.052.935	3,5%	3.323.458	1,7%	-45%
38061000' 'Κολοφώνια και ρητινικά οξέα	1.101.201	0,6%	2.865.412	1,5%	160%
64022000' 'Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα και το άνω μέρος από καουτσούκ ή από πλαστική ύλη και των ο	442.525	0,3%	849.711	0,4%	92%

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
20091199' 'Χυμοί πορτοκαλιού, που δεν έχουν υποστεί ζύμωση, χωρίς προσθήκη αλκοόλης, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρη	714.807	0,4%	846.451	0,4%	18%
ΣΥΝΟΛΟ	174.600.816	100,0%	191.695.464	100,0%	9,80%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: Γραφείο Ο.Ε.Υ. Αγίου Παύλου

Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα από Βραζιλία για το 2021 ήταν: α) **ΣΟΓΙΑ**, το οποίο ήταν 27,0% του συνόλου των εξαγωγών έναντι 19,9% το 2021, β) **ΚΑΦΕΣ, ΜΗ ΚΑΒΟΥΡΝΤΙΣΜΕΝΟΣ**, με 25,5%, γ) **ΠΟΛΤΟΙ ΧΗΜΙΚΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ ΜΕ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΝΑΤΡΙΟ Η ΘΕΙΙΚΟ ΑΛΑΣ, ΗΜΙΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟΙ Η ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟΙ** με 5,4% του συνόλου, δ) **ΠΙΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΤΕΡΕΑ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ, ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΣΠΑΣΜΕΝΑ Η ΣΥΣΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΣΒΟΛΩΝ** με 3,9%, ε) **ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ, ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΓΛΥΚΟΖΗ Η ΣΙΡΟ** με 1,7% και με αύξηση 203% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, στ) **ΚΟΛΟΦΩΝΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΙΚΑ ΟΞΕΑ** με 1,5%, ζ) **ΎΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΩ ΜΕΡΟΣ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ Η ΑΠΟ ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΥΛΗ** με 0,4%.

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών

	2017	2018	2019	2020	2021
Εισπράξεις (αξία)	873,6	1.001,9	984,1	823,8	1.169,7
Πληρωμές (αξία)	79,6	78,6	75,6	60,1	58,2
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	794,0	923,3	908,5	763,7	1.111,5

Πηγές: Τραπεζα της Ελλάδος, σε εκ. ευρώ

Το διμερές εμπόριο υπηρεσιών είναι **πλεονασματικό** για την Ελλάδα. Συγκεκριμένα το 2021 οι **εισπράξεις** ανήλθαν σε **1,16 δις ευρώ** και οι **πληρωμές** σε μόλις **58,2 εκ. ευρώ**. Βασικές κατηγορίες εισπράξεων είναι κυρίως η **ναυτιλία** και δευτερευόντως ο **τουρισμός**.

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Βραζιλία

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	0,0	0,0%	0,0	0,0%	42,0%
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού	0,0	0,0%	0,0	0,0%	

	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Ταξιδιωτικό	3,4	0,4%	1,7	0,1%	
Θαλάσσιες μεταφορές	819,4	99,5%	1.165,8	99,7%	-50,0%
Λοιπές μεταφορές	0,2	0,0%	0,4	0,0%	42,3%
Κατασκευαστικές	0,0	0,0%	0,0	0,0%	100,0%
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές	0,0	0,0%	0,8	0,1%	
Χρηματοοικονομικές	0,0	0,0%	0,0	0,0%	
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (Royalties)	0,0	0,0%	0,0	0,0%	
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	0,0	0,0%	0,1	0,0%	
Λοιπές υπηρεσίες επιχειρηματικής δραστηριότητας	0,6	0,1%	0,3	0,0%	
Υπηρεσίες αναψυχής, πολιτιστικές, προσωπικές, κλπ.	0,2	0,0%	0,6	0,1%	-50,0%
Υπηρεσίες δημοσίου	0,0	0,0%	0,0	0,0%	200,0%

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, σε εκ. ευρώ

Οι **ναυτιλία** (θαλάσσιες μεταφορές) αποτελεί τη βασική υπηρεσία που παρέχει η Ελλάδα στη Βραζιλία. Οι εισπράξεις από την ναυτιλία ανήλθαν το 2021 σε **1,165 δις ευρώ**, αποτελώντας το **99,7%** των συνολικών εισπράξεων. Αντίστοιχα οι εισπράξεις από τις **ταξιδιωτικές υπηρεσίες** ανήλθαν σε μόλις **1,7 εκ. ευρώ** λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω covid-19.

Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Βραζιλία

	2017	2018	2019	2020	2021
Αφίξεις από τη Βραζιλία στην Ελλάδα	64.808	67.497	82.608	5.501	1.272
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,24%	0,21%	0,24%	0,07%	0,01%
Μεταβολή	30%	4,1%	22,3%	-93,3%	-76,8%

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

Η Βραζιλία αποτελεί μια σημαντική αγορά όσον αφορά τον εξερχόμενο τουρισμό. Τα τελευταία χρόνια πριν την πανδημία, άνω των **10 εκ. Βραζιλιάνων κατ'έτος ταξίδεψαν στο εξωτερικό**, κατατάσσοντας την στην **17η θέση ως χώρα προέλευσης τουριστών**. Κύριοι ταξιδιωτικοί προορισμοί των Βραζιλιάνων είναι η Αργεντινή και οι ΗΠΑ από την Αμερική και Πορτογαλία, Γαλλία, Ιταλία, Η.Β από την Ευρώπη.

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι αφίξεις Βραζιλιάνων στη χώρα μας την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2021, ανήλθαν σε **1.272 ή 0,01%** του συνόλου αφίξεων (**μείωση 76,8%** σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο). Σημειώνεται ότι τα έτη 2020 και 2021

υπήρξε απότομη μείωση στις αφίξεις Βραζιλιάνων τουριστών στην Ελλάδα λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών εξαιτίας της πανδημίας Covid-19. Το τελευταίο έτος – 2019- πριν την πανδημία επισκέφθηκαν την Ελλάδα **82.608 Βραζιλιάνοι**, (Τραπεζα της Ελλάδος). Αντίστοιχα, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, για το 2018, του Υπουργείου Τουρισμού της Βραζιλίας αναφέρουν ότι την χώρα μας επισκεφθηκαν **66.185 Βραζιλιάνοι τουρίστες**. Αξίζει να παρατηρηθεί ότι λόγω μη ύπαρξης απευθείας αεροπορικής σύνδεσης, οι Βραζιλιάνοι επισκέπτονται την Ελλάδα, μέσω άλλων ευρωπαϊκών χωρών και συνδυαστικά με την επίσκεψή τους σε αυτές. Τα κυριότερα ευρωπαϊκά αεροδρόμια που εξυπηρετούν transit επισκέπτες από και προς Βραζιλία είναι του Λονδίνου, Φραγκφούρτης, Ζυρίχης, Παρισίων, Άμστερνταμ, Κωνσταντινούπολης και μέσω Λισσαβώνας και Μαδρίτης. Τα βραζιλιανά τουριστικά πρακτορεία που διοργανώνουν πακέτα προς την χώρα μας, θεωρούν ότι ο αριθμός των 65 χιλ. Βραζιλιάνων τουριστών στην Ελλάδα αποδίδει την πραγματικότητα στην οποία κινείται το τουριστικό ρεύμα.

Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στη Βραζιλία

Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6	2020		2021		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	0,0	0%	0,0	0%	
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού	15,0	25%	13,4	23%	-10,7%
Ταξιδιωτικό	2,2	4%	2,8	5%	27,3%
Θαλάσσιες μεταφορές	32,0	53%	30,1	52%	-5,9%
Λοιπές μεταφορές	7,7	13%	8,7	15%	13,0%
Κατασκευαστικές	0,0	0%	0,0	0%	
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές	1,7	3%	1,9	3%	11,8%
Χρηματοοικονομικές	0,0	0%	0,0	0%	
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (Royalties)	0,0	0%	0,0	0%	
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	0,0	0%	0,1	0%	
Λοιπές υπηρεσίες επιχειρηματικής δραστηριότητας	0,8	1%	0,3	1%	-62,5%
Υπηρεσίες αναψυχής, πολιτιστικές, προσωπικές, κλπ.	0,1	0%	0,1	0%	0,0%
Υπηρεσίες δημοσίου	0,6	1%	0,8	1%	33,3%

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

Κυριότερες πληρωμές της Ελλάδας για υπηρεσίες της Βραζιλίας, το 2021) α) είναι οι **θαλάσσιες μεταφορές με 52%** του συνόλου, β) οι **υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής με 23%**, γ) οι **λοιπές μεταφορές με 15%** και, δ) οι **ταξιδιωτικές υπηρεσίες με 5%** (2,8 εκ. ευρώ).

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στη Βραζιλία

Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στη Βραζιλία

	2017	2018	2019	2020	2021
Ροές	0	-1	0	0	0
Απόθεμα				14	

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βραζιλίας, σε εκ. δολ. ΗΠΑ

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Βραζιλίας, το απόθεμα του ελληνικού επενδυμένου κεφαλαίου στην χώρα ανήλθε σε 14 εκ. δολάρια το 2020, ενώ στον κατάλογο με τις ξένες εγκατεστημένες εταιρείες στην χώρα καταγράφει 6 τουλάχιστον εταιρείες στις οποίες η ιδιοκτησία ή τουλάχιστον το 10% του μετοχικού κεφαλαίου είναι ελληνικών συμφερόντων. Οι κυριότερες ελληνικές επενδύσεις είναι:

Η **σημαντικότερη ελληνική επένδυση** είναι αυτή της ελληνικής εταιρείας παραγωγής τσιμέντου και έτοιμου σκυροδέματος **“Τιτάν Α.Ε.”** (www.titan.gr) η οποία, το 2016, μέσω κοινοπραξίας απαρτιζομένης από την **“Τιτάν Α.Ε./Sarkis group”**[1] (94% ιδιοκτησίας Τιτάν) και του βραζιλιάνικου ομίλου **“Dias Branco Group”** (<https://mdiasbranco.com.br>), εξαγόρασαν την βραζιλιάνικη βιομηχανία τσιμέντου **“Cimento Apodi”** (www.cimentoapodi.com.br), (50%-50% ιδιοκτησία) οποία εδρεύει στην πολιτεία Ceará, έναντι τιμήματος 100 εκ. δολαρίων. Το 2019, η Τιτάν προέβη στην εξαγορά του 6% του **“οχήματος”** Τιτάν Α.Ε./Sarkis group, ελέγχοντας πλέον συνολικά το 50% της **“Cimento Apodi”**. Η **“Cimento Apodi”** είχε στην ιδιοκτησία της μία μοντέρνα μονάδα παραγωγής τσιμέντου στην πόλη **Quixeré** και μία αντίστοιχη στο λιμένα **Pecém** στη **βόρειοανατολική Βραζιλία** με δυνατότητα συνολικής παραγωγής 2 εκατομμύρια τόνους τσιμέντου ανά έτος, ενώ διαθέτει παρουσία σε 12 βραζιλιάνικες πολιτείες. Η **“Dias Branco Group”** ιδρύθηκε το 1951 και είναι ηγέτιδα δύναμη στην παραγωγή και διανομή μπισκότων και ζυμαρικών στη Βραζιλία, επενδύοντας συγχρόνως στις αγορές ακίνητης περιουσίας, ξενοδοχείων και τσιμέντου. Η δε **“Sarkis group”** είναι ένας βραζιλιάνικος όμιλος που επενδύει σε ακίνητη περιουσία, καθώς και σε κατασκευαστικές αγορές και τσιμεντοβιομηχανίες. Διά της εν λόγω επενδύσεως, η ελληνική εταιρεία διεύρυνε την επιχειρηματική της δράση διεθνώς, επενδύοντας σε μία πολλά υποσχόμενη αγορά με ιδιαίτερη δυναμική, συμπράττοντας μάλιστα με αξιόλογους τοπικούς εταίρους που γνωρίζουν σε βάθος την τοπική αγορά τσιμέντου.

Η θυγατρική της Intralot, η **Intralot Brazil**, (www.intralot.com.br), ξεκίνησε συνεργασία με τη Βραζιλιάνη εταιρεία **«Loteria Mineira»**, το 2010 για την ανάπτυξη και υποστήριξη τυχερών παιγνίων. Σήμερα διαθέτει 2.500 τερματικά λοταρίας στην βραζιλιάνη πολιτεία Minas Gerais.

Η θυγατρική του ομίλου **ΕΛΛΑΚΤΡΩΡ ΑΕ**, Biosar Brasil - Energia Renovavel LTDA, δραστηριοποιείται στη Βραζιλία από το 2015 και παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις που αφορούν στο σχεδιασμό, προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, αλλά και στη συντήρηση & λειτουργία φωτοβολταϊκών συστημάτων μεσαίας και μεγάλης κλίμακας, δρώντας τοιούτοτρόπως ως **“EPC Contractor”** στη χώρα. Η έδρα της εταιρείας στη Βραζιλία βρίσκεται στον Άγιο Παύλο και μέχρι σήμερα έχει υλοποιήσει ένα δίκτυο φωτοβολταϊκών συστημάτων συνολικά 620 Μwp. Κατά τη διάρκεια δε της περιόδου 2016-2020, ο κύκλος εργασιών της άγγιξε τα 1.000.000.000 ρέας Βραζιλίας.

Η θυγατρική του ομίλου **SABO** που δραστηριοποιείται στην κατασκευή βιομηχανικού εξοπλισμού άνοιξε, το 2013, θυγατρική στην Βραζιλία - **«Sabo Impianti, Máquinas e**

Instalações Ltda.», (<https://el.sabo.gr/sabo-group>) για να καλύψει την αγορά της Βραζιλίας και της Λατινικής Αμερικής. Επί του παρόντος, η επιχείρηση λειτουργεί, παρέχοντας τεχνική βοήθεια και εμπορική υποστήριξη.

Η ναυτιλιακή εταιρεία **Navios Maritime Holdings Inc.** διαθέτει την εταιρεία «**Hidronave South America**», (<https://www.navioslogistics.com>) η οποία δραστηριοποιείται στις ποτάμιες μεταφορές μεταξύ της Παραγουάης και της βραζιλιανής Πολιτείας του Παρανά. Η εταιρεία δραστηριοποιείται με περισσότερα από 25 ρυμουλκά και 300 φορηγίδες, με τερματικούς σταθμούς στο Cáceres (Βραζιλία), Nova Palmira (Ουρουγουάη) και Asunción (Παραγουάη) και μεταφέρει περισσότερα από 3 εκατομμύρια τόνους φορτίου ετησίως. Διαθέτει επίσης συμβόλαια για μεταφορά πετρελαίου της βραζιλιανής κρατικής εταιρείας πετρελαίου Petrobras.

Η **Upstream** εταιρεία στον τομέα της ανάπτυξης και υποστήριξης λογισμικού, έχει ιδρύσει την **Upstream Brasil Promoções Comerciais** (<https://www.upstreamsystems.com>) και διαθέτει 2 γραφεία αντιπροσώπευσης σε Ρίο ντε Τζανέιρο και Σάο Παύλο.

Η εταιρεία διαχείρισης ακίνητης περιουσίας «**Ellandis**», μέλος του ομίλου εταιρειών «**Libra Group**» (όμιλος Λογοθέτη, www.libra.com) σε κοινοπραξία με την αμερικανική εταιρεία «Hyatt Hotel Corporation» έχει αναλάβει την ανέγερση 9 ξενοδοχείων με την ονομασία «Hyatt Place» στη Βραζιλία.

Η εταιρεία καλλυντικών «**KORRES**» δραστηριοποιείται στην εμπορία και διανομή των προϊόντων της στην Βραζιλία μέσω ηλεκτρονικού καταστήματος πωλήσεων (www.shopkorres.com.br)

Άλλες εταιρείες ελληνικών συμφερόντων στη Βραζιλία δραστηριοποιούνται στους τομείς τροφίμων και ποτών, εστίασης και εμπορίου. Ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες διατηρούν επίσης γραφεία αντιπροσώπευσης στη Βραζιλία.

2.2.2 Επενδύσεις της Βραζιλίας στην Ελλάδα

Πίνακας 22: Επενδύσεις της Βραζιλίας στην Ελλάδα

	2017	2018	2019	2020	2021
Απόθεμα	126,6	120,1	μη σημαντικά	μη σημαντικά	μη σημαντικά
Ροή		-6	-	-	-

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, σε εκ. ευρώ

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία (2021) της Τραπέζης της Ελλάδος, το απόθεμα των Ξενών Άμεσων Επενδύσεων της Βραζιλίας στην Ελλάδα και αντίστροφα ήταν **στατιστικά μη σημαντικό**. Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται αντιπρόσωποι των βραζιλιανών επιχειρήσεων **Tramotina, Café Ipanema, Motores Weg, Grendene** κ.α. Αντίστοιχα, η **Κεντρική Τράπεζα της Βραζιλίας** καταγράφει το σύνολο του βραζιλιανού επενδυμένου κεφαλαίου (απόθεμα) στην Ελλάδα, το 2020 να ανέρχεται σε **14 εκ. δολ. ΗΠΑ** με την δραστηριοποίηση 20 Βραζιλιάνων επενδυτών. Το ίδιο έτος (2020) καταγράφονται, επίσης, 14 ακινήτα στη Ελλάδα με ιδιοκτήτες Βραζιλιάνους υπηκόους.

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Βραζιλίας

Στο πλαίσιο της οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας Βραζιλίας έχουν υπογραφεί η κατωτέρω Συμφωνίες:

- Εμπορική Συμφωνία (Ν. 310/1976, ΦΕΚ Α 105)
- Σύμβαση Κοινωνικής Ασφάλισης (Ν. 1553/1985, ΦΕΚ Α 98)
- Τουριστική Συμφωνία (Ν. 3382/2005, ΦΕΚ Α 207)
- Συμφωνία για την Οικονομική, Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία και τη Συνεργασία σε θέματα Καινοτομίας (Ν. 3958/2011, ΦΕΚ Α 92)

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2021

Λόγω της πανδημίας και των συνεπακόλουθων περιορισμών που τέθηκαν από την κυβέρνηση της Βραζιλίας και από την Πολιτεία του Σάο Παόλο, το α' εξάμηνο του 2021, αλλά και εξαιτίας των ταξιδιωτικών περιορισμών, επιχειρηματικές αποστολές στον τομέα των τροφίμων – ποτών, φαρμακευτικών και τουρισμού δεν υλοποιήθηκαν. Εντούτοις πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις

α) Παρουσίαση της αγοράς της Βραζιλίας και της ευκαιρίες για τους ελληνές εξαγωγείς σε διαδικτυακό τηλεσεμινάριο με θέμα «**Doing Business in Brazil- Covid 19-Challenges & Opportunities**» που διοργάνωσε από κοινού το Γραφείο ΟΕΥ Αγίου Παύλου και το Enterprise Greece S.A. στις 23.02. 2021 (βλ. εγγραφό μας ΑΠΦ.2215/21/24.02.2021).

β) Εκδήλωση (Δράση) «γεύμα με εμπειρογνώμονες» στο πλαίσιο του Προγράμματος «**Πρώθηση Οίνων σε Τρίτες Χώρες**» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε Βραζιλιανική πόλη Curitiba, στις 20.07.2021 για παρακολούθηση ορθής εκτέλεσης δράσης ελληνικής οινοποιητικής εταιρείας **Zacharias Winery**. (βλ. εγγραφό μας ΑΠΦ. 2230/93/6.8.2021).

γ) Εκδήλωση (Δράση) «γεύμα με εμπειρογνώμονες» στο πλαίσιο του Προγράμματος «**Πρώθηση Οίνων σε Τρίτες Χώρες**» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε εστιατόριο «Μγκ» σε Αγιο Παύλο, στις 10.08.2021 για παρακολούθηση ορθής εκτέλεσης δράσης ελληνικής οινοποιητικής εταιρείας «**Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη Α.Ε.**». (βλ. εγγραφό μας ΑΠΦ. 2230/96/19.8.2021).

δ) Παρουσίαση της Ελλάδος ως οικονομικού εταίρου της Βραζιλίας και ως επενδυτικού προορισμού σε διαδικτυακό τηλεσεμινάριο με θέμα «**Invest in Global Market**» που διοργάνωσαν από κοινού η Εθνική Σχολή Διεθνών Σχέσεων της Βραζιλίας και Βραζιλιανή Ένωση Επαγγελματιών στις Διεθνείς Σχέσεις στις 25.11.2021. (βλ. σχετικό εγγραφό μας ΑΠΦ. 2215/ΑΣ 125/6.12.2021).

ε) Παρακολούθηση μέσω **Webinar τηλεδιασκέψεων της ομάδας Εμπορικών Συμβούλων** της Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. στη Μπραζίλια.

στ) Παρακολούθηση μέσω Webinar τηλεδιασκέψεων του **Συμβουλίου Διεθνών Εμπορικών Επιμελητηρίων Αγίου Παύλου** (Conselho de Câmaras Internacionais CCIC).

ζ)Επαφές με την μεγάλη βραζιλιανική εταιρεία πετρελαιοειδών «**Petrobras**» για παροχή πιστωτικής γραμμής στην ελληνική εταιρεία πετρελαιοειδών **SEKAVIN**, η οποία και υλοποιήθηκε, κατόπιν αιτήματος της ελληνικής εταιρείας.

η)Ενημέρωση ΥΠΕΞ σχετικά με προϊόντα τροφίμων που κυκλοφορούν στη βραζιλιανική αγορά και χρησιμοποιούν παραπλανητικά ελληνικά ονόματα & σύμβολα. Αποστολή σχετικών φωτογραφιών στην Κ.Υ.

θ)Ενημέρωση ελληνικών φορέων αναφορικά με τους νέους κανονισμούς για τη διατροφική επισήμανση συσκευασμένων τροφίμων της **βραζιλιανικής Εθνικής Αρχής Υγειονομικής Εποπτείας της Βραζιλίας (ANVISA)**.

ι)Σε συνεργασία με Πρεσβεία μας, επικαιροποίηση των μητρώων του βραζιλιανού Υπουργείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Τροφίμων σχετικά με ελληνικούς φορείς που εκδίδουν πιστοποιητικά για οίνους/αλκοολούχα ποτά.

ια)Ενημέρωση ΥΠΕΞ και Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα στη βραζιλιανική αγορά και σχετικές επισημάνσεις στην Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. στη Βραζιλία.

ιβ)Λεπτομερής και τακτική ενημέρωση Γραφείου κ. Γ.Γ. Δ.Ο.Σ. σχετικά με τις επιπτώσεις στις εμπορευματικές μεταφορές από την πανδημία κορωνοϊού στη Βραζιλία.

ιγ)Ενημέρωση **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**, φορέων και επιχειρήσεων για τις προϋποθέσεις εισόδου διάφορων προϊόντων ενδιαφέροντός μας στη βραζιλιανική αγορά (**Γαλακτοκομικά, μέλι, ακτινίδια**).

ιδ)Προσπάθεια επίλυσης **προβλήματος επιβολής φόρου εισοδήματος πρακρατουμένου στην πηγή ύψους 25% επί του κόστους παρεχόμενης υπηρεσίας** (σε ισχύ από Μάιο 2020/πρωτότερα 6%), σε αποστολή τραπεζικών εμβασμάτων από Βραζιλία σε Ελλάδα για πληρωμή τουριστικών υπηρεσιών που προκειται να παρασχθούν στην χώρα μας σε Βραζιλιάνους τουρίστες. Η σύναψη διμερούς Συμφωνίας Αποφυγής Διπλής Φορολογίας αποτελεί τον μόνο τρόπο ώστε να αποφευχθεί η επιβολή του ανωτέρω φόρου.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 23: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Τρόφιμα/ποτά	Τομέας που εμφανίζει σταθερό ενδιαφέρον από πλευράς ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων, όπως αυτό αποτυπώνεται από τα αιτήματα υποστήριξης που δέχεται το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Αγίου Παύλου. Ποιοτικά ελληνικά προϊόντα όπως ελαιόλαδο & ελιές, παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών και οίνοι, παρουσιάζουν σταθερή αύξηση τα τελευταία χρόνια στη βραζιλιανική αγορά.

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
2	Φαρμακευτικά	Πολλά υποσχόμενος κλάδος αφού αποτελεί από τις βασικές κατηγορίες εξαγωγών μας στη Βραζιλία. Ιδιαίτερα ανοδικές οι εισαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων στη Βραζιλία τα τελευταία χρόνια. Επιπλέον η χώρα δαπανά περίπου το 9,1% του Α.Ε.Π. της στον τομέα της φροντίδας και της υγείας.
3	Τουρισμός	Ο βραζιλιάνικος εξερχόμενος τουρισμός αντιπροσωπεύει μία θετική προοπτική για την Ελλάδα, δεδομένου ότι ως επί το πλείστον αφορά ταξιδιώτες υψηλής αγοραστικής δύναμης. Η Ελλάδα είναι πολύ ημοφιλής προορισμός για τους Βραζιλιάνους και μεγάλα πρακτορεία προσφέρουν ήδη ταξίδια στη χώρα μας.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 24: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη Βραζιλία

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Τουρισμός	Η Ελλάδα είναι πολύ δημοφιλής προορισμός για τους Βραζιλιάνους και μεγάλα πρακτορεία προσφέρουν ήδη ταξίδια στη χώρα μας.
2	Αγορά Ακινήτων	Τα τελευταία έτη υπάρχει ενδιαφέρον για αγορά και εγκατάσταση Βραζιλιάνων σε κ-μ ΕΕ μέσω του προγράμματος (Golden Visa).

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Υποστήριξη ενδεχόμενης επιχειρηματικής αποστολής από Ελληνο-Γερμανικό Επιμελητήριο και Επιχειρηματικό Συμβούλιο Ελλάδος-Λατινικής Αμερικής (Οκτώβριος 2022).

Διοργάνωση ενδεχόμενης γευσιγνωσίας και παρουσίασης ελληνικών οίνων σε Άγιο Παύλο και άλλες μεγάλες πόλεις της Βραζιλίας. Τοποθέτηση άρθρων στον βραζιλιάνικο τύπο και υλοποίηση ραδιοφωνικών εκπομπών σχετικά με τους ελληνικούς οίνους

Υποστήριξη ενδεχόμενης συμμετοχής «Enterprise Greece» ή άλλων ελληνικών φορέων και επιχειρήσεων σε προσεχή εδώ διεθνή έκθεση τροφίμων & ποτών “APAS SHOW 2022” (Άγιος Παύλος, Οκτώβριος 2022).

Υποστήριξη ενδεχόμενης ελληνικής συμμετοχής σε διεθνή έκθεση «ProWine 2022» τον Σεπτέμβριο 2022.

3.4 Εκκρεμή ζητήματα οικονομικής/εμπορικής φύσεως

3.4.1 Αίτημα για εξαγωγή νωπών ακτινιδίων (fresh kiwis) στη Βραζιλία

Την 11.01.2019, το ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠ.Α.Α.Τ.), υπέβαλε προς το τμήμα φυτοϋγείας του Υπουργείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Τροφίμων της Βραζιλίας (MAPA) φάκελλο με τεχνικές πληροφορίες για τη διεξαγωγή **ανάλυσης φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας** (Α.Φ.Ε.) (pest risk analysis). Το Βραζιλιανό Υπουργείο απάντησε ότι ολοκληρώθηκε η 1η φάση της Α.Φ.Ε, την 1η Ιουνίου 2022 ζητώντας περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με 9 παθογόνους οργανισμούς και την διαδικασία αντιμετώπισης τους. Ύστερα από παροχή των πρόσθετων στοιχείων από το ελληνικό ΥΠ.Α.Α.Τ, στις 15 Ιουνίου 2022, αναμένεται απάντηση της βραζιλιανής πλευράς για τον προγραμματισμό **επίσκεψης ειδικού κλιμακίου** στις εγκαταστάσεις των Ελλήνων παραγωγών.

3.4.2 Εξαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων & μελιού

Το αρχικό αίτημα εισαγωγής ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων και μελιού υποβλήθηκε από την ελληνική πλευρά το 2011. Η επιθεώρηση των βραζιλιανών αρχών στην Ελλάδα διενεργήθηκε το 2015 και το **τελικό (αρνητικό) πόρισμα** γνωστοποιήθηκε στην ελληνική πλευρά το 2019. Το πόρισμα της βραζιλιανής πλευράς διαπίστωνε ελλειπίες έλεγχους στην ποιότητα παραγωγής, έλλειψη εποπτείας από αρμόδιους φορείς καθώς και διάφορες άλλες τεχνικές ελλείψεις και καλούσε την ελληνική πλευρά για εκ νέου διενέργεια επιθεώρησης.

Σύμφωνα με το ελληνικό ΥΠ.Α.Α.Τ, έκτοτε, μέχρι σήμερα, καμία ελληνική εταιρεία εξαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων και μελιού δεν έχει επανέλθει, επικαιροποιώντας το ενδιαφέρον της. Αντιθέτως, εν λόγω εταιρείες προβληματίζονται σχετικά με το ενδεχόμενο μιας νέας επιθεώρησης, θεωρώντας πως πρόκειται για μια διαδικασία χρονοβόρα και κοστοβόρα. Σημειώνεται ότι η βραζιλιανή πλευρά συνδέει την εξέλιξη, όχι μόνο του ελληνικού αιτήματος εισαγωγής αλλά και αντίστοιχα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με τις αντίστοιχες πολιτικές που εφαρμόζει η ΕΕ για εισαγωγή στο έδαφος της, καταλογίζοντας στην ευρωπαϊκή πλευρά την προβολή μη τεχνικού χαρακτήρα προσκομμάτων για την εισαγωγή βραζιλιανών γαλακτοκομικών προϊόντων.

3.4.3 Παρακράτηση φόρου 25% από την Βραζιλία κατά την πληρωμή τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στην Ελλάδα

Η φορολογική επιβάρυνση των εμβασμάτων για τουριστικές υπηρεσίες στο εξωτερικό που πρόκειται να παρασχεθούν σε Βραζιλιανούς τουρίστες, αποτελείται από δύο χωριστούς φόρους :

- Ο πρώτος ("**Φόρος Εισοδήματος Παρακρατούμενος στην Πηγή**", "Imposto da Renda Retido na Fonte", IRRF), επιβάλλεται, γενικά, σε κάθε παροχή υπηρεσίας στη Βραζιλία και ανέρχεται στο 25% του κόστους της υπηρεσίας. Μεταξύ των ετών 2010 και 2019, τέθηκαν σε ισχύ διάφορες απαλλαγές ή μειώσεις του φόρου αυτού, ειδικά για την παροχή τουριστικών υπηρεσιών στο εξωτερικό. Από το 2015 μέχρι το 2019, προβλεπόταν μειωμένος φόρος της

τάξης του 6%. Παρά το γεγονός ότι είχε συζητηθεί στο Βραζιλιανό Κογκρέσο η διατήρηση του ειδικού καθεστώτος για τις τουριστικές υπηρεσίες, το Μάιο 2020 ψηφίστηκε Νόμος (14.002/2020) ο οποίος, δυστυχώς, επαναφέρει τη φορολόγηση στο αρχικό 25%. Αυτό ίσως οφείλεται στην κρίση που πέρασε η οικονομία της Βραζιλίας λόγω κορωνοϊού, και στη συνακόλουθη πολιτική, να αποθαρρυνθούν τα ταξίδια των Βραζιλιανών στο εξωτερικό, για να ενισχυθεί η εσωτερική τουριστική αγορά.

- Ο δεύτερος φόρος, που ανέρχεται στο 6,38% του κόστους των τουριστικών υπηρεσιών ("Φόρος επί Οικονομικών Υπηρεσιών", "Imposto sobre Operações Financeiras", IOF), δεν αφορά άμεσα σε τουριστικές υπηρεσίες, αλλά σε κάθε περίπτωση αγοράς, από Βραζιλιανούς πολίτες, προϊόντων και υπηρεσιών στο εξωτερικό, με χρήση πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας.

Η θέση της βραζιλιανής πλευράς είναι ότι, ο μόνος τρόπος για να αποφευχθεί η επιβολή φορολόγησης 25%, με δεδομένη τη νέα νομοθεσία, είναι η σύναψη διμερούς Συμφωνίας Αποφυγής Διπλής Φορολογίας μεταξύ της Βραζιλίας και της χώρας μας.

Η κατάργηση ή μείωση του φόρου IRRF αποτελεί πάγιο αίτημα του συνδέσμου βραζιλιάνων τουριστικών πρακτόρων (ABAV) προς την Κυβέρνηση της χώρας, ενώ στις αρχές του φετινού έτους (2022) υπήρξε δέσμευση για μείωση του χωρίς όμως τελικά να πραγματοποιηθεί.

Σημειώνεται ότι χώρες όπως η Τουρκία, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, έχουν υπογράψει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Στο σύνδεσμο του Υπουργείου Εξωτερικών της Βραζιλίας (<https://www.gov.br/receitafederal/pt-br/acesso-a-informacao/legislacao/acordos-internacionais/acordos-para-evitar-a-dupla-tributacao/acordos-para-evitar-a-dupla-tributacao>) αναφέρονται όλες οι χώρες με τις οποίες η Βραζιλία έχει υπογράψει αντίστοιχη συμφωνία. Οι οικονομικές σχέσεις των τριών πρώτων χωρών (Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία) με την Βραζιλία είναι μακροχρόνιες και ιδιαίτερα σημαντικές, ενώ κάποιες από αυτές διαθέτουν μεγάλες κοινότητες ομογενών (Πορτογαλία, Ιταλία).

3.5 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Η υπογραφή **Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολόγησης μεταξύ Ελλάδας και Βραζιλίας**, έχει τεθεί, υπό διερεύνηση, από τις αρμόδιες αρχές της χώρας μας για το κατά πόσο θα ήταν επωφελής. Η αρμόδια Υπηρεσία σύνταξης και επεξεργασίας κειμένου Σύμβασης, είναι η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων- ΑΑΔΕ (Τμήμα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων) καθώς και η Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών. Πέρα από τα οφέλη που θα επιφέρει στο τουριστικό τομέα, η υπογραφή τέτοιου είδους Σύμβασης, είναι θέμα ευρύτερου οικονομικού και επιχειρηματικού ενδιαφέροντος από ελληνικής πλευράς, το οποίο δεν φαίνεται να υπάρχει από άλλους τομείς και κλάδους.

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

4.1.1 Ελληνικές εξαγωγές στη Βραζιλία (μεγάλες κατηγορίες σε 2ψήφια συνδιασμένη ονοματολογία NC2)

CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2021		2020		Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	
27	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	38.538.767	54,92%	8.871.939	25,53%	334,4%
30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.788.564	6,82%	3.041.385	8,75%	57,4%
84	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	3.407.742	4,86%	4.416.608	12,71%	-22,8%
90	ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	2.980.718	4,25%	1.034.152	2,98%	188,2%
76	ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	2.916.645	4,16%	2.274.482	6,55%	28,2%
99	Εμπιστευτικά, Εφοδιασμοί	2.754.498	3,93%	2.991.823	8,61%	-7,9%
39	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	2.502.621	3,57%	1.872.320	5,39%	33,7%
82	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	2.266.021	3,23%	1.791.542	5,16%	26,5%
68	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	1.738.341	2,48%	1.457.770	4,19%	19,2%
15	ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	1.498.585	2,14%	1.556.721	4,48%	-3,7%

		2021		2020		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
24	ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	1.245.980	1,78%	616.770	1,77%	102,0%
29	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	943.384	1,34%	31.005	0,09%	2942,7%
20	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	859.743	1,23%	825.426	2,38%	4,2%
25	ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	815.978	1,16%	1.045.127	3,01%	-21,9%
32	ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΑ. ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ). ΜΕΛΑΝΙΑ	799.340	1,14%	697.280	2,01%	14,6%
85	ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	606.594	0,86%	632.874	1,82%	-4,2%
28	ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΟΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	180.044	0,26%	208.853	0,60%	-13,8%
49	ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	136.498	0,19%	254.361	0,73%	-46,3%
73	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	126.917	0,18%	69.705	0,20%	82,1%
60	ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	123.731	0,18%	23.699	0,07%	422,1%
22	ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	107.411	0,15%	183.443	0,53%	-41,4%
38	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	97.925	0,14%	30.095	0,09%	225,4%

		2021		2020		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
54	ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΣΥΝΕΧΕΙΣ	94.120	0,13%	88.504	0,25%	6,3%
11	ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΙΑΣ. ΒΥΝΗ. ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΙΝΟΥΛΙΝΗ. ΓΛΟΥΤΕΝΗ ΑΠΟ ΣΙΤΑΡΙ	64.170	0,09%	41.860	0,12%	53,3%
62	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	61.226	0,09%	87.601	0,25%	-30,1%
21	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	60.699	0,09%	79.050	0,23%	-23,2%
94	ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ- ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	55.194	0,08%	8.044	0,02%	586,2%
72	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	48.945	0,07%		0,00%	#DIV/0!
09	ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	44.577	0,06%	61	0,00%	72977,0%
56	ΒΑΤΕΣ, ΠΙΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ ΚΑΙ ΧΟΝΤΡΑ ΣΧΟΙΝΙΑ. ΕΙΔΗ ΣΧΟΙΝΟΠΟΙΙΑΣ	43.895	0,06%	117.456	0,34%	-62,6%
83	ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	41.724	0,06%	145.062	0,42%	-71,2%
61	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	29.104	0,04%	17.816	0,05%	63,4%
71	ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	29.024	0,04%	2.285	0,01%	1170,2%
58	ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΦΟΥΝΤΩΤΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ. ΔΑΝΤΕΛΕΣ.	28.171	0,04%	463	0,00%	5984,4%

		2021		2020		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
	ΕΙΔΗ ΕΠΙΣΤΡΩΣΗΣ. ΕΙΔΗ ΤΑΙΝΙΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ. ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ					
63	ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	26.260	0,04%	5.219	0,02%	403,2%
64	ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	19.649	0,03%	12.612	0,04%	55,8%
70	ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	15.843	0,02%	15.996	0,05%	-1,0%
48	ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	13.082	0,02%	4.324	0,01%	202,5%
42	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	10.326	0,01%	9.496	0,03%	8,7%
87	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	10.020	0,01%	5.802	0,02%	72,7%
57	ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	9.161	0,01%		0,00%	#DIV/0!
86	ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ (ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ) ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	7.800	0,01%		0,00%	#DIV/0!
40	ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	6.776	0,01%	3.689	0,01%	83,7%
34	ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ (ΑΛΙΣΙΒΕΣ), ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ, ΚΕΡΙΑ	5.485	0,01%	14.686	0,04%	-62,7%

		2021		2020		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ, ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΓΥΨΟ					
92	ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΥΤΩΝ	2.607	0,00%	928	0,00%	180,9%
59	ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΜΠΟΤΙΣΜΕΝΑ, ΕΠΙΧΡΙΣΜΕΝΑ, ΕΠΙΚΑΛΥΜΜΕΝΑ Ή ΜΕ ΑΠΑΝΩΤΕΣ ΣΤΡΩΣΕΙΣ. ΕΙΔΗ ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	2.067	0,00%		0,00%	#DIV/0!
74	ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	1.079	0,00%		0,00%	#DIV/0!
12	ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	920	0,00%		0,00%	#DIV/0!
65	ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	835	0,00%	583	0,00%	43,2%
52	ΒΑΜΒΑΚΙ	788	0,00%	13.995	0,04%	-94,4%
95	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	565	0,00%	756	0,00%	-25,3%
26	ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	396	0,00%		0,00%	#DIV/0!
44	ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	368	0,00%		0,00%	#DIV/0!
96	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	201	0,00%	112	0,00%	79,5%
91	ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΙΑ	50	0,00%		0,00%	#DIV/0!
33	ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ Ή ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ		0,00%	109.524	0,32%	-100,0%
35	ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΚΟΛΜΕΣ. ΕΝΖΥΜΑ		0,00%	32	0,00%	-100,0%

		2021		2020		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
43	ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ		0,00%	1.355	0,00%	-100,0%
55	ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΜΗ ΣΥΝΕΧΕΙΣ		0,00%	1.543	0,00%	-100,0%
69	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ		0,00%	150	0,00%	-100,0%
89	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΙΑ		0,00%	35.000	0,10%	-100,0%
	Σύνολο	70.171.174	100,00%	34.751.384	100,00%	101,9%

4.1.2 Ελληνικές εισαγωγές από τη Βραζιλία (μεγάλες κατηγορίες σε 2ψήφια συνδιασμένη ονοματολογία NC2)

		2020		2021		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
12	ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	35.103.764	20,11%	51.930.816	27,09%	47,94%
09	ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	47.373.610	27,13%	48.861.587	25,49%	3,14%
26	ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ	30.338.360	17,38%	31.316.392	16,34%	3,22%
24	ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	14.918.758	8,54%	20.725.731	10,81%	38,92%
23	ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	6.205.278	3,55%	10.888.640	5,68%	75,47%
47	ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Η ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ(ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ)	6.634.992	3,80%	10.312.063	5,38%	55,42%
38	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	1.165.957	0,67%	3.030.636	1,58%	159,93%
48	ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	1.240.753	0,71%	2.535.225	1,32%	104,33%
64	ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	2.834.480	1,62%	1.773.551	0,93%	-37,43%
20	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ	1.544.387	0,88%	1.623.008	0,85%	5,09%

		2020		2021		
CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
	ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ					
85	ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	656.483	0,38%	1.211.500	0,63%	84,54%
84	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	1.257.567	0,72%	803.366	0,42%	-36,12%
29	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	541.954	0,31%	717.146	0,37%	32,33%
30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	430.491	0,25%	585.010	0,31%	35,89%
44	ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	345.656	0,20%	581.373	0,30%	68,19%
82	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	369.257	0,21%	572.317	0,30%	54,99%
39	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	545.593	0,31%	570.137	0,30%	4,50%
90	ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	278.788	0,16%	441.810	0,23%	58,48%
17	ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	531.934	0,30%	367.961	0,19%	-30,83%
73	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	267.342	0,15%	363.578	0,19%	36,00%
68	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΦΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	82.657	0,05%	349.609	0,18%	322,96%
69	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	243.407	0,14%	317.709	0,17%	30,53%
40	ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	572.213	0,33%	301.804	0,16%	-47,26%
99	Εμπιστευτικά, Εφοδιασμοί	209.391	0,12%	274.601	0,14%	31,14%

CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2020		2021		Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	
33	ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ Ή ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	79.823	0,05%	133.225	0,07%	66,90%
61	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	122.668	0,07%	119.090	0,06%	-2,92%
94	ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	70.871	0,04%	117.086	0,06%	65,21%
25	ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ		0,00%	100.302	0,05%	#DIV/0!
87	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	126.833	0,07%	72.268	0,04%	-43,02%
02	ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	62.941	0,04%	72.146	0,04%	14,62%
71	ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	56.459	0,03%	71.507	0,04%	26,65%
27	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	16.812.976	9,63%	67.254	0,04%	-99,60%
08	ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	126.308	0,07%	62.882	0,03%	-50,22%
28	ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΟΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ	297.380	0,17%	60.908	0,03%	-79,52%

CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2020		2021		Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	
	ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ					
52	ΒΑΜΒΑΚΙ	64.300	0,04%	59.044	0,03%	-8,17%
22	ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	116.256	0,07%	57.989	0,03%	-50,12%
62	ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	50.255	0,03%	42.468	0,02%	-15,49%
60	ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	32.684	0,02%	41.645	0,02%	27,42%
95	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	24.397	0,01%	34.604	0,02%	41,84%
21	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	1.896.182	1,09%	24.632	0,01%	-98,70%
63	ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	37.397	0,02%	18.943	0,01%	-49,35%
70	ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	55.417	0,03%	18.349	0,01%	-66,89%
43	ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	15.345	0,01%	15.731	0,01%	2,52%
42	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	17.020	0,01%	14.418	0,01%	-15,29%
41	ΔΕΡΜΑΤΑ (ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ)		0,00%	8.529	0,00%	#DIV/0!
92	ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΑΥΤΩΝ		0,00%	6.148	0,00%	#DIV/0!
32	ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΑ. ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ). ΜΕΛΑΝΙΑ	42.638	0,02%	5.203	0,00%	-87,80%
49	ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	2.402	0,00%	4.067	0,00%	69,32%

CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2020		2021		Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	
15	ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ		0,00%	3.745	0,00%	#DIV/0!
37	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ		0,00%	2.024	0,00%	#DIV/0!
56	ΒΑΤΕΣ, ΠΙΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ ΚΑΙ ΧΟΝΤΡΑ ΣΧΟΙΝΙΑ. ΕΙΔΗ ΣΧΟΙΝΟΠΟΙΙΑΣ	113	0,00%	1.832	0,00%	1521,24%
97	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ, ΣΥΛΛΟΓΩΝ Ή ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	4.108	0,00%	1.631	0,00%	-60,30%
96	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	5.096	0,00%	960	0,00%	-81,16%
83	ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ		0,00%	715	0,00%	#DIV/0!
76	ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	1.041	0,00%	274	0,00%	-73,68%
74	ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	6.236	0,00%	171	0,00%	-97,26%
34	ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ (ΑΛΙΣΙΒΕΣ), ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ, ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΓΥΨΟ	105	0,00%	104	0,00%	-0,95%
05	ΆΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΆΛΛΟΥ	2.935	0,00%		0,00%	-100,00%
07	ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	42.461	0,02%		0,00%	-100,00%
10	ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	8.292	0,00%		0,00%	-100,00%
16	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΚΡΕΑΤΩΝ, ΨΑΡΙΩΝ Ή ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΩΝ, ΜΑΛΑΚΙΩΝ ΆΛΛΩΝ ΑΣΠΟΝΔΥΛΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ	160.684	0,09%		0,00%	-100,00%
35	ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΚΟΛΛΕΣ. ΕΝΖΥΜΑ	157.800	0,09%		0,00%	-100,00%

CN2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2020		2021		Ποσοστό μεταβολής % 2021/20
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% στο σύνολο	
46	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΣΠΑΡΤΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΙΑΣ	796	0,00%		0,00%	-100,00%
54	ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΣΥΝΕΧΕΙΣ	772	0,00%		0,00%	-100,00%
65	ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	2.971	0,00%		0,00%	-100,00%
72	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	84.374	0,05%		0,00%	-100,00%
88	ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ Ή ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΑ	7.910	0,00%		0,00%	-100,00%
93	ΟΠΛΑ, ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	311.498	0,18%		0,00%	-100,00%
	Σύνολο	174.600.816	100,00%	191.695.464	100,00%	9,79%

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

Μεταφέρονται εδώ οι πληροφορίες του εντύπου ΣΔΠ «Ε.ΕΠΙΧ.10-01 Χρήσιμες Διευθύνσεις».

1. Ελληνικές Αρχές σε Βραζιλία

Μπραζιλία

Πρεσβεία	
Διεύθυνση:	SES Av. das Nações, Qd 805, Lt 22, 70480-900 Brasília - DF, BRASIL
Τηλέφωνο:	+5561 34436573, 34436421
Fax:	+5561 34436902
E-mail:	gremb.bra@mfa.gr
Τηλέφωνο ανάγκης:	+5561 81281609, 981282822
Website:	www.mfa.gr/brazil
Προξενικό Γραφείο	
Διεύθυνση:	SES Av. das Nações, Qd 805, Lt 22, 70480-900 Brasília - DF, BRASIL
Τηλέφωνο:	+5561 34436573, 34436421
Fax:	+5561 34436902
E-mail:	grcon.bra@mfa.gr

Άγιος Παύλος

Γενικό Προξενείο	
Διεύθυνση:	Avenida Paulista 2073, Conj. Nacional. HORSIA II, 23o andar - conj. 2303. CEP.01311-940 – São Paulo – SP
Τηλέφωνο:	+5511 32831231, 32510675

Fax:	+5511 32621096
E-mail:	grgencon.spa@mfa.gr
Τηλέφωνο ανάγκης:	+55 11 997757580
Γραφείο Ο.Ε.Υ.	
Διεύθυνση:	Avenida Paulista 2073, Conj. Nacional. HORSIA II, 23o andar - conj. 2303. CEP.01311-940 – São Paulo – SP
Τηλέφωνο:	+5511 32510675
Fax:	+5511 32621096
E-mail:	ecocom-spa@mfa.gr
Website:	http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/821

2. Βραζιλιανές Αρχές

Υπουργείο / Φορέας	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Προεδρία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας	www2.planalto.gov.br
Πύλη Βραζιλιανής Δημόσιας Διοίκησης	www.brasil.gov.br
Ministry of Agriculture, Livestock and Food Supply	www.agricultura.gov.br
Ministry of Science and Technology	http://www.mctic.gov.br/portal
Ministry of Development, Industry and Foreign Trade	www.mdic.gov.br
Ministry of Finance	www.fazenda.gov.br
Ministry of Finance Secretariat of the Federal Revenue of Brazil	www.receita.fazenda.gov.br/
Ministry of Environment	www.mma.gov.br
Ministry of Mines and Energy	www.mme.gov.br
Ministry of Agriculture, fishing and food	https://www.gov.br/agricultura/pt-br
Ministry of Foreign Affairs	www.itamaraty.gov.br
Ministry of Foreign Affairs Trade and Investment Promotion Department (DPR)	http://www.investexportbrasil.gov.br/mre?l=en
Ministry of Tourism	www.turismo.gov.br
ANVISA - National Health Surveillance Agency	http://portal.anvisa.gov.br
INMETRO - National Institute of Metrology, Standardization, and Industrial Quality	www.inmetro.gov.br
Brazilian Institute of Geography and Statistics (IBGE)	www.ibge.gov.br

Υπουργείο / Φορέας	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
National Institute of Industrial Property (National Institute of Industrial Property, Ministry of Development, Industry and Foreign Trade)	www.inpi.gov.br

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Φορέας	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
CNI – National Confederation of Industry	www.cni.org.br
CNC – National Confederation of Commerce in Goods, Services and Tourism	https://www.portaldocomercio.org.br/
FIESP - São Paulo Federation of Industries	www.fiesp.com.br
FIRJAN - Federation of Industries of the State of Rio de Janeiro	www.firjan.org.br
FIEPR - Federation of Industries of the State of Paraná	www.fiepr.org.br
FIEPR - Federation of Industries of the State of Minas Gerais	www7.fiemg.com.br
Fecomercio – Ομοσπονδία εμπορίου αγαθών, υπηρεσιών και τουρισμού της πολιτείας Αγίου Παύλου	www.fecomercio.com.br
AEB – Foreign Trade Association of Brazil	www.aeb.org.br
ABRACEX – Brazilian Foreign Trade Association	http://www.aeb.org.br/
São Paulo Trade Association	https://acsp.com.br/
São Paulo Chamber of Commerce	www.spchamber.com.br
Rio de Janeiro Chamber of Commerce and Industry	www.caerj.org.br
Federation of the European Bilateral Chambers of Commerce & Industry in Brazil (Eurocâmaras)	www.eurocamaras.org.br
Eurochamber's Mediation and Arbitration Chamber (CAE – Eurocâmaras)	www.euroarbitragem.com.br/pt/index.php

4. Τράπεζες

Τράπεζα	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Central Bank of Brazil (κεντρική τράπεζα)	www.bcb.gov.br
BNDES – Brazilian Development Bank	www.bndes.gov.br
Bank of Brazil	www.bb.com.br
Itaú	www.italu.com.br
Bradesco	www.bradesco.com.br
CEF – Federal Savings Bank	www.caixa.gov.br
Santander	www.santander.com.br

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

Αναλυτικός κατάλογος εκθέσεων που διοργανώνονται στη Βραζιλία και αφορούν τους βασικούς κλάδους ενδιαφέροντος ελληνικών επιχειρήσεων, είναι διαθέσιμος στην πύλη Agora, στη σελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Αγίου Παύλου: <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/72780>.

6. Ξενοδοχεία

Ξενοδοχείο	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Grand Hyatt São Paulo	http://saopaulo.grand.hyatt.com
Renaissance Hotel Sao Paulo	www.marriott.com/hotels/travel/saobr-renaissance-sao-paulo-hotel/
TRYP São Paulo Paulista Hotel	www.tryphotels.com/pt_br/hotel-tryp-paulista-sao-paulo-brasil.html
InterContinental Hotel	www.icsaopaulo.com.br/
Mercure São Paulo Jardins	www.accorhotels.com/gb/hotel-3467-mercure-sao-paulo-jardins/index.shtml
TRYP Nações Unidas	www.tryphotels.com/en/tryp-nacoes-unidas-hotel-sao-paulo-brazil.html
JW Marriott Hotel Rio de Janeiro	www.marriott.com/hotels/travel/riomc-jw-marriott-hotel-rio-de-janeiro/

Ξενοδοχείο	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Sofitel Rio de Janeiro	https://sofitel.accor.com/pt-br/destinations/brazil/luxury-rio-de-janeiro-city-guide.shtml
Brasilia Palace Hotel	www.plazabrasilia.com.br/brasilia.html

7. Διπλωματικές Αποστολές

Κατάλογοι ξένων Αντιπροσωπειών στη Βραζιλία και βραζιλιανών Αντιπροσωπειών στο εξωτερικό είναι διαθέσιμοι στην παρακάτω ιστοσελίδα του βραζιλιανού Υπουργείου Εξωτερικών:
www.itamaraty.gov.br/index.php?option=com_content&view=article&id=3663&Itemid=112&lang=pt-BR

8. Ευρωπαϊκή Ένωση και υπηρεσίες, Διεθνείς Οργανισμοί

Οργανισμός / υπηρεσία	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Delegation of European Union to Brazil	https://eeas.europa.eu/delegations/brazil_en
Market Access Database	http://madb.europa.eu/mkaccdb2/indexPubli.htm
The World Bank in Brazil	https://www.worldbank.org/en/country/brazil
The International Monetary Fund (IMF) in Brazil	https://www.imf.org/en/Countries/BRA
United Nations Development Programme Brazil	http://www.oecd.org/brazil/
OECD Brazil	http://www.oecd.org/brazil/
Inter-American Development Bank	www.iadb.org
Development Bank of Latin America	www.caf.com
New Development Bank	https://www.ndb.int/

9. ΜΜΕ

Πρακτορείο / έντυπο	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Agência Brasil	www.ebc.com.br

Πρακτορείο / έντυπο	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
Agência O Globo	www.agenciaoglobo.com.br
Folha de São Paulo	www.folha.uol.com.br
O Estado de São Paulo	www.estadao.com.br
Valor Econômico	www.valor.com.br
Correio Braziliense	www.correioweb.com.br
Jornal do Brasil	www.jb.com.br
Veja	www.veja.com.br